

Interessante waarnemingen van Lepidoptera in België in 2017 (Lepidoptera)

Chris Steeman en Tom Sierens

Samenvatting. Enkele nieuwe provinciegegevens en andere interessante waarnemingen van Lepidoptera in 2017 worden gemeld. Enkele oudere gegevens worden eveneens vermeld. De hele lijst is alfabetisch gerangschikt. Systematiek en nomenclatuur volgens de Catalogus van de Belgische Lepidoptera (De Prins 2016). Verschillende nieuwe soorten voor de Belgische fauna worden vermeld: *Aethes bilbaensis*, *Anarsia innoxia*, *Caloptilia honoratella*, *Capperia trichodactyla*, *Caryocolum blandulella*, *Chamaesphecia nigrifrons*, *Chiasmia aestimaria*, *Cosmopterix pulchrinella*, *Depressaria libanotidella*, *Ectoedemia minimella*, *Endothenia oblongana*, *Eublemma ostrina*, *Eucosma balatonana*, *Eulamprotes immaculatella*, *Hellinsia osteodactylus*, *Pharmacis fusconebulosa*, *Scythris crassiuscula* en *Stigmella filipendulae*.

Abstract. Some new province records and interesting observations of Lepidoptera in 2017 are mentioned. The whole list is arranged in alphabetical order. Systematics and nomenclature according to Catalogus van de Belgische Lepidoptera (De Prins 2016). Several new Belgian species are mentioned: *Aethes bilbaensis*, *Anarsia innoxia*, *Caloptilia honoratella*, *Capperia trichodactyla*, *Caryocolum blandulella*, *Chamaesphecia nigrifrons*, *Chiasmia aestimaria*, *Cosmopterix pulchrinella*, *Depressaria libanotidella*, *Ectoedemia minimella*, *Endothenia oblongana*, *Eublemma ostrina*, *Eucosma balatonana*, *Eulamprotes immaculatella*, *Hellinsia osteodactylus*, *Pharmacis fusconebulosa*, *Scythris crassiuscula*, and *Stigmella filipendulae*.

Résumé. Plusieurs données faunistiques nouvelles par province sont mentionnées, ainsi que quelques observations intéressantes en 2017. La liste est rangée alphabétiquement. Systématique et nomenclature suivent le Catalogus van de Belgische Lepidoptera (De Prins 2016). Des nouvelles espèces pour la Belgique sont discutées: *Aethes bilbaensis*, *Anarsia innoxia*, *Caloptilia honoratella*, *Capperia trichodactyla*, *Caryocolum blandulella*, *Chamaesphecia nigrifrons*, *Chiasmia aestimaria*, *Cosmopterix pulchrinella*, *Depressaria libanotidella*, *Ectoedemia minimella*, *Endothenia oblongana*, *Eublemma ostrina*, *Eucosma balatonana*, *Eulamprotes immaculatella*, *Hellinsia osteodactylus*, *Pharmacis fusconebulosa*, *Scythris crassiuscula* et *Stigmella filipendulae*.

Key words: Lepidoptera – New records – Faunistics – Belgium.

Steeman C.: Koning Albertlei 90, B-2950 Kapellen. christiaan.steeman@gmail.com

Sierens T.: Tijkstraat 6, B-9000 Gent. sierenstom@gmail.com

In deze vaste rubriek worden de meest interessante waarnemingen van Lepidoptera uit het voorbije jaar (en eventueel vorige jaren) geciteerd. Vele van de nieuwigheden in dit artikel vermeld, zijn reeds gepubliceerd op de website van de Belgische Lepidoptera (De Prins & Steeman 2003–2018). De hele lijst is alfabetisch gerangschikt volgens familie-, genus- en soortnaam; zo sluit hij beter aan bij de gegevens op de website. Systematiek en nomenclatuur volgens de Catalogus van de Belgische Lepidoptera (De Prins 2016). Afkortingen: AN = Antwerpen, VB = Vlaams-Brabant, BR = Brabant, BW = Brabant Wallon, HA = Hainaut, LG = Liège, LI = Limburg, LX = Luxembourg, NA = Namur, OV = Oost-Vlaanderen en WV = West-Vlaanderen.

Adelidae

Adela violella – Hertshooilangsprietmot: 1 ex. op 04.vi.2015 te Wevelgem (WV), leg. G. Yves. 1 ex. op 26.vi.2010 op Terril Winterslag te Genk (LI), leg. R. Vermeulen. Nieuw voor WV en LI.

Cauchas rufimitrella – Pinksterbloemlangsprietmot: 1 ex. op 08.v.2013 te Coupure de Bléharies te Bléharies nabij Brunehaut (HA), leg. P. Bonmariage. Nieuw voor HA.

Nematopogon adansonella – Gevlekte langsprietmot: 1 ex. op 21.iv.2011 te Mouscron (HA), leg. C. Gruwier. Nieuw voor HA.

Nematopogon robertella – Naaldboslangsprietmot: 1 ex. op 14.vi.2013 te Oedelem nabij Beernem (WV), leg. R. Vanhullebusch. Nieuw voor WV.

Nemophora metallica – Gouden langsprietmot: 4 ex. op 16.vii.2017 te Bailièvre (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Nemophora minimella – Blauwe knooplangsprietmot: 1 ex. op 11.vi.2017 in de Vallée de la Sûre te Géronne nabij Witry (LX), leg. B. Molitor. Nieuw voor LX.

Amphisbatidae

Pseudatemelia subochreella – Gele zaksikkelmot: 1 ex. en 3 ex. op 17 en 18.vi.2017 te Arlon-Toernich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Argyresthiidae

Argyresthia arceuthina – Goudglanzende pedaalmot: 9 ex. op 16.v.2016 in het domein Les Pairées Quest bij Resteigne (LX), leg. R. Nossent *et al.*, det. S. Wullaert. Nieuw voor LX.

Argyresthia bonnetella – Variabele pedaalmot: 1 ex. op 22.vi.2017 te Argilière du Sterreberg te Moeskroen (HA), leg. C. Gruwier. Nieuw voor HA.

Argyresthia dilectella – Wimpelpedaalmot: 5 ex. op 29.vi.2017 te Sainte-Marie-Chevigny nabij Libramont (LX), leg. B. Molitor. Nieuw voor LX.

Batrachedridae

Batachedra pinicolella – Gele smalvleugelmot: 1♂ ex. op 17.vi.2017 te Arlon-Toernich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LX.

Bedelliidae

Bedellia somnulentella – Potloodmot: 3 mijnen op *Convolvulus arvensis* op 20.viii.2016 in Les Pairées Ouest te Resteigne (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Blastobasidae

Hypatopa binotella – Vijfvlekspaandermot: 1 ex. op 31.vii.2012 te Zichem (VB), leg. M. Herremans. 1 ex. op 24.vi.2017 te Kolvenderbach te Medendorf nabij Büllingen (LG), leg. G. Dekkers. 2 ex. op 11.vii.2014 te Amberloup (LX), leg. D. De Mesel. Nieuw voor VB, LG en LX.

Bucculatricidae

Bucculatrix cidarella – Elzenooglapmot: 1 ex. op 23.vi.2017 te Amberloup (LX), leg. D. De Mesel. Nieuw voor LX.

Bucculatrix cristatella – Duizendbladooglapmot: 1 ex. op 20.vii.2016 in het IJzermonding-reservaat te Nieuwpoort (WV), leg. W. Mertens *et al.* Nieuw voor WV.

Bucculatrix thoracella – Lindeooglapmot: 1 ex. op 11.vi.2017 te Villers-Devant-Orval (LX), leg. B. Molitor. Nieuw voor LX.

Bucculatrix ulmifoliae – Donkere iepenooglapmot: 1 mijn op *Ulmus glabra* op 30.viii.2014 in Les Spinets te On (LX), leg. D. Sloodmaekers *et al.* Nieuw voor LX.

Choreutidae

Prochoreutis sehestediana – Zuidelijke glidkruidmot: 1♂ op 01.viii.2017 bij de Etang de Virelles te Virelles (HA), leg. S. Claerebout, gen. det. S. Wullaert; 1 ex. op 11.vi.2014 te Petigny, leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA en NA.

Choreutes nemorana – Vijgenskeletteermot: 4 ex. op 12.viii.2017 te Diepenbeek (LI), leg. K. Thonissen. Nieuw voor LI.

Choreutes pariana – Skeletteermot: 1 ex. op 11.vii.2011 te Warneton (HA), leg. M. Valdueza. Nieuw voor HA.

Coleophoridae

Coleophora albicosta – Gaspeldoornkokermot: 18 kokers op *Ulex europaeus* op 01.vii.2017 in de Cabourduinen in De Panne (WV), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor WV.

Coleophora anatipennella – Witte meidoornkokermot: 1 koker op 18.vii.2013 in Bos t'Ename te Oudenaarde (OV), leg. S. Feys. 1 koker op 21.v.2016 te Zonnebeke (WV), leg. M. Willems. Nieuw voor OV en WV.

Coleophora argentula – Duizendbladkokermot: 3 kokers op *Achillea millefolium* op 12.iii.2017 te Kesterheide/Lombergbos te Leerbeek nabij Gooik (VB), leg. W. Mertens *et al.* Nieuw voor VB.

Coleophora badiipennella – Iepenkokermot: 2 jeugdmijntjes op *Ulmus glabra* op 26.ix.2015 in Het Zwin

te Knokke-Heist (WV), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor WV.

Coleophora caespitiella – Bieskokermot: 1♂ op licht op 10.vi.2017 in Parc National de Furfooz te Furfooz (NA), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor NA.

Coleophora conyzae – Heelblaadjeskokermot: 3 kokers op *Pulicaria dysenterica* op 28.vii.2014 in Landschap Groene bedding te Berchem nabij Antwerpen (AN), leg. C. Snyers. 1 koker op *Inula conyzae* op 06.vi.2015 in Carrière de la Falize te Sougné-Remouchamps (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor AN en LG.

Coleophora currucipennella – Okervlerkkokermot: 2 kokers op *Prunus spinosa* op 14.v.2017 in Poelkapelle-Veldgebied te Merkem nabij Houthulst (WV), leg. W. Declercq. Nieuw voor WV.

Coleophora discordella – Rolklaverkokermot: 1 ex. op 12.v.2016 in de dorpskern van Merksem (AN), leg. G. De Prins. Nieuw voor AN.

Coleophora follicularis – Koninginnekruidkokermot: 1 koker op *Eupatorium cannabinum* op 16.v.2015 in de Briqueterie de Rome te Durbuy (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Coleophora fuscocuprella – Lichte groenglanskokermot: 1 koker op *Corylus avellana* op 10.ix.2016 in Les Pairées Ouest te Resteigne (LX), leg. C. Snyers. Nieuw voor LX.

Coleophora galbulipennella – Duinsilenekokermot: 1 ex. op licht op 07.vi.2014 in de Briqueterie de Rome te Durbuy (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. G. De Prins. Nieuw voor LX.

Coleophora genistae – Stekelbremkokermot: 35 kokers op *Genista anglica* op 08.iv.2017 in het Nationaal Park Hoge Kempen, Kikbeekbron te Maasmechelen (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI. Het gaat om de tweede waarneming van deze soort in België na 155 jaar. Fologne (1862: 175) vond de soort eveneens in LI, nl. te Lanaken op 14.viii.1861.

Fig. 1. *Coleophora genistae*, Nationaal Park Hoge Kempen, Kikbeekbron te Maasmechelen (LI), 08.iv.2017, © C. Steeman.

Coleophora glauciolella – Bleke ruskokermot: 2 ex. op licht op 23.vi.2017 in Vallée de la Holzwarche te Rocherath (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Coleophora gryphipennella – Rozenkokermot: 1 koker op *Rosa* sp. op 18.v.2013 te Remersdaal bij Voeren (LI), leg. W. Mertens. Nieuw voor LI.

Coleophora juncicolella – Heideloofjeskokermot: 1 koker op *Calluna vulgaris* op 03.x.2015 te Arlon-Toernich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Coleophora lassella – Greppelrusjeskokermot: 1 ex. op 16.v.2017 te Paal (LI), leg. & gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Coleophora limosipennella – Lichte iepkokermot: 20 kokers op *Ulmus* sp. op 21.v.2015 in Vallon de la Solières te Ben-Ahin nabij Huy (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor LG.

Coleophora lineolea – Andoornkokermot: 1 koker op *Stachys* sp. op 12.ix.2015 in Les Pairées Quest nabij Resteigne (LX), leg. D. Sloodmaekers et al. Nieuw voor LX.

Coleophora lithargyrinella – Bruine muurkokermot: 1 ♂ op 09.vii.2016 te Negenoord-Kerkeweerd te Dilsen-Stokkem (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Coleophora lixella – Gouden sikkelskokermot: 1 ex. op 27.v.2014 te Wielsbeke (WV), leg. & gen. det. S. Wullaert. 1 ex. op 19.vii.2015 te Sclaigneaux (NA), leg. R. Nossent. 4 ex. op 19.vii.2016 te Virton (LX), leg. E. Thoen. Nieuw voor WV, NA en LX.

Coleophora lutipennella – Gewone eikenkokermot: 1 ex. op 02.vii.2017 in de Cabourduinen in De Panne (WV), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor WV.

Coleophora mayrella – Kamsprietkokermot: 1 ex. op licht op 21.vi.2014 te Ieper (WV), leg. M. Willems, det. T. Muus. Nieuw voor WV.

Coleophora niveicostella – Egale sprietkokermot: 2 ♂ op licht op 27.v.2017 te Thier de Lanaye aan de Montagne Saint-Pierre nabij Visé (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Het was al van 1906 geleden dat deze soort nog werd gemeld, tevens nieuw voor LG.

Coleophora ochrea – Zonneroosjeskokermot: 28 kokers op *Helianthemum nummularium* op 27.v.2017 te Thier de Lanaye aan de Montagne Saint-Pierre nabij Visé (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Coleophora ochripennella – Geelbruine kokermot: 10-tal kokers op *Stachys byzantina* op 30.iii.2014 te Genk (LI), leg. S. Wullaert. Verder 1 koker op *Lamium album* op 23.iv.2016 in RN Prés d'Amour te Warchin nabij Doornik (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor LI en HA.

Coleophora orbitella – Okergrize kokermot: 1 koker op 27.x.2012 op de Tienne du Nord te Frasnez-les-Couvin (NA), leg. S. Wullaert. Nieuw voor NA.

Coleophora otidipennella – Vroege veldbieskokermot: 7 ex. op 11.vi.2016 in het Walenbos te Sint-Joris-Winge (VB), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor VB.

Coleophora potentillae – Braamkokermot: 1 koker op *Salix caprea* op 20.x.2012 in de Briqueterie de Rome te Durbuy (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Coleophora saturella – Driekleurige bremskokermot: 1 koker op *Cytisus scoparius* op 05.vi.2016 te Schwalm bij Bütgenbach (LG), leg. S. Claerebout; 1 ♂ op 17.vi.2017 te Arlon-Toernich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG en LX.

Coleophora saponariella – Zeepkruidkokermot: 1 ex. op 22.viii.2016 te Vaulx nabij Doornik (HA), leg. S. Claerebout, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor HA.

Coleophora siccifolia – Grote bladkokermot: 4 kokers op *Betula pendula* op 09.ix.2017 in La Rochette te Trooz (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Coleophora solitariella – Oranje muurkokermot: 1 koker op *Stellaria holostea* 18.v.2013 te Remersdaal bij Voeren (LI), leg. W. Mertens. 1 ♂ op 18.vi.2017 te Arlon-Toernich (LX), Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI en LX.

Coleophora spinella – Geelkopprunuskokermot: 1 ex. op 07.vii.2010 in Réserve de la Fontaine bleue te Mouscron (HA), leg. C. Gruwier; 1 ex. op 24.vi.2017 te Ulf bij Thommen nabij Burg-Reuland (LG), Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor HA en LG.

Coleophora sternipennella – Ganzenvoetkokermot: 1 ex. op 30.viii.2016 in IJzermondig reservaat te Nieuwpoort (WV), leg. R. Recour, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor WV.

Coleophora sylvaticella – Veldbieskokermot: 9 ex. op 27.v.2017 te Ensebach-Our bij Manderfeld (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Coleophora taeniipennella – Gestreepte ruskokermot: 1 ex. op 26.v.2017 in de Zwinbosjes te Knokke-Heist (WV), leg. R. Nossent et al., gen. det. S. Wullaert; 1 koker op *Juncus squarrosus* op 23.ix.2016 aan Tourbière de Cul-des-Sarts te Cul-Des-Sarts (NA), leg. S. Claerebout. 1 ♂ op 17.vi.2017 te Arlon-Toernich, Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor WV, NA en LX.

Coleophora tamesis – Zompruskokermot: 3 ex. op 30.vii.2017 op Terril Lindeman te Heusden-Zolder (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI. Het is van 1959 geleden dat deze soort nog werd gemeld in België.

Coleophora trifolii – Lichte metaalkokermot: 1 koker op 17.x.2014 in De Kuil te Zutendaal (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders; 3 kokers op *Melilotus albus* op 22.viii.2016 te Warchin, leg. S. Claerebout. Nieuw voor LI en HA.

Coleophora trigeminella – Zuidelijke meidoornkokermot: 1 ex. op 25.x.2013 te Donderslag nabij Opglabeeke (LI), leg. S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Coleophora violacea – Witsprietkokermot: 1 koker op *Betula pendula* op 13.viii.2016 te Arlon-Toernich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Metriotes lutarea – Grijs muurkokermot: 1 ex. op 07.v.2012 in het domein Altenbroek te Sint-Martens-Voeren (LI), leg. G. Van Heghe; 1 ex. op 01.vi.2013 te Musson (LX), leg. P. Vantieghem. Nieuw voor LI en LX.

Cosmopterigidae

Cosmopterix pulchrimella – Glaskruidprachtmot: 1 ex. op 03.xi.2017 in de Doornpanne te Koksijde (WV), leg. J. Dewolf et al. Iets later werden 2 mijnen op *Parietaria judaica* gevonden op 20.xi.2017 te Koksijde, leg. W. Declercq. Deze soort mineert in de bladeren van *Parietaria* en *Pilea*. Soort is wijd verspreid in continentaal

Europa in Albanië, Azoren, Canarische Eilanden, Corsica, Kreta, Kroatië, Frankrijk, Griekenland, Italië, Madeira, Portugal, Sardinië, Sicilië, Spanje en Zwitserland (Karsholt & van Nieukerken). **Nieuw voor de Belgische fauna** en voor WV.

Fig. 2. *Cosmopterix pulchrimella*, Doornpanne te Koksijde (WV), 03.xi.2017, © C. Gruwier.

Soprhagenia janiszewskae – Wegedoorntwijgmot: 2♂ op 16.vii.2017 in Grand Quarti te Finnevaux (NA), leg. & gen. det. C. Steeman. Nieuw voor NA.

Crambidae

Crambus uliginosellus – Biezengrasmot: 1 ex. op 04.vii.2015 te Ronse (OV), leg. L. Baekelandt. Nieuw voor OV.

Cynaeda dentalis – Gevlamde grasmot: 1 ex. op 07.vii.2017 in Tielen-Kamp te Turnhout (AN), leg. Vlinderwerkgroep Taxandria. Nieuw voor AN.

Donacaula mucronella – Zeggensnuitmot: 1 ex. op 07.vi.2017 bij de Etang de Virelles te Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Metasia ophialis – Visiteermot: 1 ex. op 17.xiii.2017 te Mortsel (AN), leg. R. Matthys. Nieuw voor AN.

Palpita vitrealis – Satijnlichtmot: 1 ex. op 17.x.2017 te Moeskroen (HA), leg. D. Devos. Nieuw voor HA.

Parapoinx stratiotata – Krabbenscheermot: 1 ex. op 01.vi.2017 te Melen nabij Soumagne (LG), leg. P. Dal Farra. Nieuw voor LG.

Platytes alpinella – Baardsnuitmot: 1 ex. op 08.vii.2017 bij de Etang de Virelles te Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Platytes cerussella – V-baardsnuitmot: 1 ex. op 17.vii.2017 in Negenoord-Kerkeweerd te Dilsen-Stokkem (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Sinibotys butleri – Chinese lichtmot: 1 ex. op 18.vi.2017 te Rijkvorsel (AN), leg. S. Leestmans, det. L. Janssen. Deze met bamboe ingevoerde soort werd reeds enkele malen uit België vermeld: Kessel-Lo (BR) 09.vii.2015, leg. K. Hansen; Muizen bij Mechelen (AN), 22.vii.2015, G. Verbeylen; Wuustwezel (AN), 23.vi.2016, leg. E. Wille en Brasschaat (AN), 04.vii.2016, leg. F. Vorrsselmans.

Depressariidae

Agonopterix angelicella – Moeraskaartmot: 1 ex. op 17.vii.2015 in Vallée de la Holzwarche te Büllingen (LG), leg. W. Mertens; 1 ex. op 06.vii.2017 aan de Etang de Virelles te Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA en LG.

Agonopterix assimilella – Gele bremkaartmot: 1 ex. op 31.vii.2016 in Moerbeke-Heidebos te Moerbeke (OV), leg. Werkgroep Bladmineerders; 2 rupsen op *Cytisus scoparius* op 18.v.2010 in D'Heye te Bredene (WV), leg. C. Snyers. Nieuw voor OV en WV.

Agonopterix ciliella – Bonte kaartmot: 1 ex. op 21.iii.2014 in Fagnes de Paradis te Harzé nabij Aywaille (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor LG.

Agonopterix conterminella – Wilgenkaartmot: 1 ex. op 05.vii.2017 te Nassogne (LX), leg. C. Steeman. Nieuw voor LX.

Agonopterix kaekeritziana – Heldergele kaartmot: 1♂ op 08.viii.2017 te Noiseux (NA), leg. C. Steeman *et al.*, gen. det. C. Steeman. Het was al geleden van 1858 dat deze soort nog werd gemeld uit België. Nieuw voor NA.

Agonopterix liturosa – Sint-janskaartmot: 2 ex. op 17.viii.2013 in De Doornpanne te Koksijde (WV), leg. R. Lebrun. Nieuw voor WV.

Agonopterix nanatella – Driedistelkaartmot: 1 rups op 17.iv.2017 in De Westhoek in De Panne (WV), leg. R. Recour. Nieuw voor WV.

Agonopterix scopariella – Vale bremkaartmot: 3 ex. op 21.iii.2014 in Fagnes de Paradis te Harzé nabij Aywaille (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor LG.

Agonopterix yeatiana – Peenkaartmot: 1 ex. op 13.v.2017 in La Rochette te Trooz (LG), leg. D. De Groote *et al.*; 1 ex. op 18.v.2017 te Nassogne (LX), leg. C. Steeman. Nieuw voor LG en LX.

Anchinia cristalis – Rode peperboommot: 1 ex. op 24.vi.2017 in Kolvenderbach te Meyerode (LG), leg. A. Wijker. Nieuw voor LG.

Depressaria depressana – Klein peenplatlijfje: 1 ex. op 11.vii.2015 te Oedelem nabij Beernem (WV), leg. R. Vanhullebusch. Nieuw voor WV.

Depressaria libanotidella – Hertswortelplatlijfje: 1♂ op 11.vi.2017 in het Nationaal park van Furfooz te Furfooz (NA), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. **Nieuw voor de Belgische fauna** en nieuw voor NA. Artikel volgt.

Depressaria pulcherrimella – Klein platlijfje: 1 ex. op 05.iii.2011 te Couthuin (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor LG.

Luquetia lobella – Tienvlekmot: 1 ex. op 21.v.2017 te Bailièvre (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Semioscopus steinkellneriana – Meidoornplatlijf: 1 ex. op 16.iv.2017 te Ramillies-Offus (BW), leg. J.-Y. Baugnée. Deze soort was enkel bekend uit de literatuur, maar wordt hiermee dus met zekerheid vastgesteld voor Brabant.

Orophia ferrugella – Klokjessikkelpalpmot: 1 ex. op 22.vi.2015 nabij Cron de Buzenol-Montauban te Buzenol (LX), leg. J. Van Uytvanck. Nieuw voor LX.

Douglasiidae

Tinagma balteolella – Witvleklepelmot: 5 ex. op 17.ix.2016 in de Plaatsduinen te Oostduinkerke (WV), leg. R. Meert. 1 ex. op 13.v.2017 op Terril Klaverberg te As nabij Genk (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders; 10 rupsen in *Echium vulgare* op 20.xii.2017 op Terril de Trazegnies te Trazegnies nabij Courcelles (HA), leg. R. Meert. Nieuw voor WV, LI en HA.

Tinagma ocnestomella – Dwerglepelmot: 1 rups in stengel van *Echium vulgare* op 28.xii.2017 in de Zuidelijke Bufferzone te Verrebroek (OV), leg. R. Meert. Nieuw voor OV.

Elachistidae

Blastodacna atra – Appelkwastmot: 1 ex. op 13.vii.2013 te Koksijde (WV), leg. W. Slosse; 1 ex. op 18.vi.2010 te Zichem (VB), leg. M. Herremans. Nieuw voor WV en VB.

Chrysoclista linneella – Klinknagelmot: 1 ex. op 25.vii.2012 te Sint-Amandsberg te Gent (OV), leg. M. Batsleer; 50 sporen van rupsen in stam van *Tilia* sp. op 22.iii.2016 in het centrum van Tongeren (LI), leg. R. Meert; 5 sporen van rupsen in stam van *Tilia × vulgaris* op 22.xi.2017 te Romedenne (NA), leg. R. Meert; 3 sporen van rupsen in stam van *Tilia* sp. op 25.iii.2017 te Aywaille (LG), leg. R. Meert; 1 ex. op 13.vi.2015 te Amberloup (LX), leg. D. De Mesel. Nieuw voor OV, LI, NA, LG en LX.

Elachista alpinella – Alpenzeggemineermot: 1 ex. op 20.viii.2017 in Fagnes de la Petite Rür te Sourbrodt (LG), leg. S. Wullaert *et al.*, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Elachista argentella – Witte grasmineermot: 1 ex. op 08.v.2009 aan het Kanaal Gent-Brugge te Bellem nabij Aalter (OV), leg. H. Wallays. Nieuw voor OV.

Elachista atricomella – Grote grasmineermot: 1 ex. op 21.v.2016 te Basse Wimbe te Lessive (NA), leg. D. Sloodmaekers *et al.* in 1 ex. op 11.vi.2017 te Fagnes de la Petite Rür te Sourbrodt (LG), leg. & gen. det. R. Recour; 1♂ op 29.v.2016 te Virton, leg. & gen. det. D. De Groote. Nieuw voor NA, LG en LX.

Elachista exactella – Bochtige smelemineermot: 7 ex. op 30.iv.2017 in Vallée de la Holzwarche te Büllingen (LG), leg. C. Snyers *et al.* Nieuw voor LG.

Elachista freyerella – Kleine grasmineermot: 3 ex. op 04.ix.2016 in Negenoord-Kerkeweerd te Dilsen-Stokkem, leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Elachista gleichenella – Zeggemineermot: 1 ex. op 05.vi.2016 in La Rochette te Trooz (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Elachista pollinariella – Gepunteerde grasmineermot: 1 ex. op 18.v.2014 te Olens Broek te Olen (AN), leg. T. Slegers; 1 ex. op 15.v.2014 te Zone Est te Grande Espierres nabij Dottignies (HA), leg. C. Gruwier. Nieuw voor AN en HA.

Elachista quadripunctella – Viervlekmineermot: 1 ex. op 05.viii.2017 te Villers-La-Bonne-Eau (LX), leg. J. Poncin. Nieuw voor LX. Het is van 1905 geleden dat deze soort nog is gezien in België.

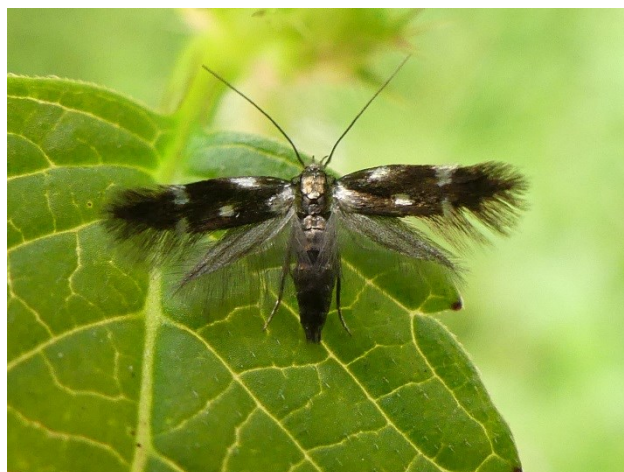

Fig. 3. *Elachista quadripunctella*, Villers-La-Bonne-Eau (LX), 05.viii.2017, © J. Poncin.

Elachista rufocinerea – Rossige grasmineermot: 1 ex. op 25.v.2010 in Gravière d'Hermalle-sous-Argenteau te Hermalle-sous-Argenteau (LG), leg. C. Snyers; 1 ex. op 20.iv.2014 nabij Etang de Latour te Latour (LX), leg. B. Molitor. Nieuw voor LG en LX.

Perittia obscurepunctella – Kamperfoeliemineermot: 1 mijn op *Lonicera periclymenum* op 09.vii.2017 in de Galgenbossen te Elverdinge nabij Ieper (WV), leg. M. Willems. Nieuw voor WV.

Erebidae

Catocala fraxini – Blauw Weeskind: 1 ex. op 16.ix.2017 bij de Helix in Grimminge nabij Geraardsbergen (OV), leg. A. Neukermans. Wellicht een zwervend exemplaar. In Wallonië wordt de soort steeds vaker en noordelijker gezien, maar hier speelt mogelijk ook een waarnemerseffect mee. Nieuw voor OV.

Dysauxes ancilla – Dienares: 19 ex. op 23.vii.2017 te La Rochette (BW), leg. Werkgroep Bladmineerders. Voor het eerst in decennia is deze soort nog eens in aantal vastgesteld, in een regio (de Vesdervallei) waar de soort vroeger ook lokaal algemeen werd waargenomen.

Eublemma ostrina – Bleek purperuiltje: 1 ex. op 28.v.2017 in Pairi Daiza (HA), leg. B. Van Camp, det. W. Veraghtert. Na een eerste waarneming in Autelbas in het uiterste zuiden van de provincie LX 30.viii.2015 (leg. S. Raison) duikt deze migrerende soort nu een tweede keer op in België. Ook in onze buurlanden wordt dit purperuiltje, net als verwante soorten van hetzelfde genus, steeds vaker gezien. **Nieuw voor de Belgische fauna** en nieuw voor LX en HA.

Eublemma parva – Klein purperuiltje: Ook deze migrant wordt steeds vaker in West-Europa waargenomen. Op 7.vi.2016 was er, net als van de vorige soort, een waarneming in Autelbas, leg. S. Raison, voor zover ons bekend de eerste waarneming in LX. In 2017 volgde 1 ex. op 8.vii.2017 in Westende (WV), leg. E. Wille. Nieuw voor WV en LX.

Eublemma purpurina – Prachtpurperuiltje: Pas sinds 2014 bekend uit België, maar de snelst oprukkende soort uit dit genus. Net als in 2016 werd de soort waargenomen in het Bos t'Ename (20.vi.2017, leg. L. Reyckler) en in het naburige Nukerke (27.viii.2017, leg. S. Feys) in de Vlaamse

Ardenne, waar de soort zich inmiddels wellicht probeert te vestigen. Elders in het land werd deze warmteminnende soort in zeer uiteenlopende nieuwe regio's gesignaleerd, wat tot verschillende nieuwe provincieaanmeldingen heeft geleid: 1 ex. op 8.viii.2017 in Thuillies (HA), leg. A. Paye en 1 ex. op 26.ix.2017 aan de Etang de Virelles (HA), leg. S. Claerebout; 1 ex. op 31.vii.2017 in Esneux (LG), leg. E. Wille; 1 ex. op 5.viii.2017 in Malderen (VB), leg. D. De Mesel; 1 ex. op 5.viii.2017 in Wavreille (NA), leg. C. Steeman *et al.* Nieuw voor VB, HA, NA en LG.

Paidia rica – Alpenbeertje: 1 ex. op 20.vii.2017 in Ru du Poncé in Waimes (LG), leg. H. Paye. Dit is een eerste aanmelding ver buiten het intussen bekende areaal van de streek rond Rochefort, waar de soort ook in 2017 weer twee maal werd waargenomen. Nieuw voor LG.

Epermeniidae

Phaulernis fulviguttella – Gevlekte borstelmoet: 1 ex. op 15.viii.2017 te Baileux nabij Chimay (HA), leg. O. Deplus. Nieuw voor HA.

Eriocraniidae

Eriocrania semipurpurella – Variabele purpermoet: 1 mijn op *Betula pubescens* op 05.v.2016 in het Bos te Houthulst te Houthulst (WV), leg. W. Declercq. Nieuw voor WV.

Eriocrania sparrmannella – Late purpermoet: 2 mijnen op *Betula* sp. op 06.iv.2016 in het Bos ter Kerst te Gits nabij Hoogdele (WV), leg. W. Declercq; 2 mijnen op *Betula pendula* op 23.vi.2017 in Site de Faye te Ondenval (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor WV en LG.

Paracrania chrysolepidella – Slanke purpermoet: 10 mijnen op *Carpinus betulus* op 14.iv.2017 in Eeuwenhout te Dranouter (WV), leg. M. Willems. Nieuw voor WV.

Gelechiidae

Acompsia cinerella – Fluweelpalpmot: 2 ex. op 09.vii.2017 te Negenoord-Kerkeweerd te Dilsen-Stokkem (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Anacamptis timidella – Eikenspikkelpalpmot: 1♀ op 23.vi.2017 te Han-sur-Lesse (NA), leg. C. Steeman *et al.*, gen. det. C. Steeman. Nieuw voor NA.

Anarsia innoxia – Esdoornscheutboorder: 1 ex. op 07.vi.2014 te Sint-Amandsberg nabij Gent (OV), leg. M. Batsleer; 2 ex. op 09.vi.2017 te Edegem (AN), leg. C. Snyers; 3 ex. op 11.vi.2017 in het Nationaal Park van Furfooz te Furfooz (NA), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert; 1 ex. op 28.vi.2014 te Torgny (LX), leg. S. Baeten. **Nieuw voor de Belgische fauna** en voor OV, AN, NA en LX. Artikel volgt.

Anarsia spartiella – Bremscheutboorder: 1 ex. op 24.vi.2017 te Kolvenderbach bij Medendorf nabij Büllingen (LG), leg. G. Dekkers. Nieuw voor LG.

Apoda bifractella – Heelblaadjespalpmot: 1 ex. op 15.vii.2017 in Gros Tienne te Lavaux-Sainte-Anne (NA), leg. J. Elst. Nieuw voor NA.

Aristotelia ericinella – Heidepistoolmot: 1 ex. op 26.vi.2016 in het Beisbroek te Sint-Andries nabij Brugge (WV), leg. M. Boeraeve. Nieuw voor WV.

Brachmia inornatella – Poeltjespalpmot: 1 ex. op 22.vi.2017 in Argilière du Sterreberg te Moeskroen (HA), leg. C. Gruwier. Nieuw voor HA.

Bryotropha basaltinella – Grootvlekmospalpmot: 1 ex. op 06.ix.2013 te Welden nabij Oudenaarde (OV), leg. S. Feys; 1 ex. op 18.vi.2011 in Waaltjesbos te Lommel (LI), leg. Projectgroep Levend Zand. Nieuw voor OV en LI.

Bryotropha domestica – Mospalpmot: 1 ex. op 25.vi.2014 te Sint-Amandsberg nabij Gent (OV), leg. M. Batsleer; 1 ex. op 01.viii.2017 in IJzermording-reservaat te Nieuwpoort (WV), leg. R. Recour *et al.* Nieuw voor OV en WV.

Bryotropha galbanella – Gevlekte mospalpmot: 1♂ op 18.vi.2017 te Arlon-Toernich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert; 1 ex. op 24.vi.2017 in de Vallei van de Holzwarche te Rocherath (LG), Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX en LG.

Bryotropha senectella – Donkere mospalpmot: 3♂ op 23.vii.2017 in La Rochette te Trooz (LG), Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Bryotropha umbrosella – Variabele mospalpmot: 1 ex. op 20.vii.2014 te Leper (WV), leg. M. Willems. Nieuw voor WV.

Carpatolechia decorella – Schouderstreepmot: 1 ex. op 23.vi.2017 te Wavreille (NA), leg. C. Steeman. Het was geleden van 1858 dat deze soort nog werd waargenomen in België (provincie BR). Nieuw voor NA.

Caryocolum alsinella – Gewone kustmot: 1 ex. op 20.viii.2015 in duinen Ter Yde te Oostduinkerke (WV), leg. W. Mertens. Nieuw voor WV.

Caryocolum blandulella – Lichte kustmot: 1♂ op 22.vi.2017 in de Krakeelduinen te De Panne (WV); 1 ex. op 01.viii.2017 in IJzermording-reservaat te Nieuwpoort (WV), beide leg. R. Recour *et al.*, gen. det. R. Recour. **Nieuwe soort voor de Belgische fauna** en nieuw voor WV.

Fig. 4. *Caryocolum blandulella*, IJzermording-reservaat te Nieuwpoort (WV), 01.viii.2017, © C. Steeman.

Caryocolum fischerella – Zeepje: 10 rupsen in samengesponnen bladeren van *Saponaria officinalis* op 22.iv.2014 in het centrum van Stad Antwerpen (AN), op 22.v kwamen er 3 ex. uit, leg. C. Snyers. Nieuw voor AN.

Caryocolum kroesmanniella – Gevlekte kustmot: 1 ex. op 17.vii.2016 te Nismes (NA), leg. W. Mertens *et al.*; 1 ex.

op 21.vii.2016 te Virton (LX), leg. E. Coremans, det. T. Muus. Nieuw voor NA en LX.

Caryocolum tricolorella – Driekleurige kustmot: 1♂ op 17.vii.2017 te Virton (LX), leg. C. Steeman *et al.*, gen. det. C. Steeman Nieuw voor LX.

Chionodes electella – Gevlekte witkoppalpmot: 1 ex. op 28.v.2017 in Pairi Daiza te Cambron-Casteau nabij Brugelette (HA), leg. B. Van Camp. Nieuw voor HA.

Chionodes fumatella – Witschubbige palpmot: 1 ex. op 01.viii.2017 in IJzermending-reservaat te Nieuwpoort (WV), leg. & gen. det. R. Recour *et al.* Nieuw voor WV.

Chionodes tragicella – Mistpalpmot: 1♀ op 04.vi.2017 in Negenoord-Kerkeweerd te Dilsen-Stokkem (LI), leg. Werkgroep Bladmeeers, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Cosmardia moritzella – Bonte muurpalpmot: 2 ex. op 13.v.2017 in La Rochette te Trooz (LG), leg. D. De Groote *et al.* Nieuw voor LG.

Eulamprotes immaculatella – Grijstandboegsprietmot: 2♂ en 1♀ op 28.iv.2017 te Negenoord-Kerkeweerd nabij Dilsen-Stokkem (LI), leg. Werkgroep Bladmeeers, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor de Belgische fauna en voor LI. Artikel volgt.

Eulamprotes unicolorella – Purpertandboegsprietmot: 1 ex op 27.v.2017 in De Westhoek in De Panne (WV), leg. & gen. det. R. Recour; 1 ex. op 21.vii.2017 in de Doode Bemde te Neerijse nabij Oud-Heverlee (VB), leg. W. Mertens. Nieuw voor WV en voor BR was de soort alleen maar bekend uit de literatuur; nu bevestigd voor deze provincie.

Eulamprotes wilkella – Zilverbandpalpmot: 1 ex. op 27.vi.2011 te Zichem (VB), leg. M. Herremans. Nieuw voor VB.

Gelechia rhombella – Zwartlapmot: 1 ex. op 09.vii.2016 te Nismes (NA), leg. E. Coremans. Nieuw voor NA.

Gelechia rhombelliformis – Harpoenpalpmot: 1♂ op 27.viii.2017 in het Vierkensbroek te Averbode (VB), Werkgroep Bladmeeers, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor VB.

Gelechia sororculella – Haakpalpmot: 1 ex. op 30.vi.2017 bij de Etang de Virelles te Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Metzneria lappella – Klispalpmot: 10 rupsen in zaaddozen van *Arctium* sp. op 02.iii.2017 in IJzermending reservaat te Nieuwpoort (WV), leg. R. Meert. Nieuw voor WV.

Metzneria metzneriella – Knoopkruidpalpmot: 1 ex. op 20.vi.2017 te Moeskroen (HA), leg. C. Gruwier. Nieuw voor HA.

Mirificarma lentiginosella – Witpootpalpmot: 1 ex. op 09.vii.2017 te Mechelen (AN), leg. J. Soors. Nieuw voor AN.

Monochroa cytisella – Varenboegsprietmot: 30 ex. op 29.vi.2009 in Averbode Bos en Heide nabij Tessenderlo (LI), leg. W. Veraghtert; 1 ex. op 26.vi.2017 te Esneux (LG), leg. E. Wille. Nieuw voor LI en LG.

Monochroa hornigi – Duizendknoopboegsprietmot: 1 ex. op 20.vi.2017 in Moretusburg te Hoboken nabij Antwerpen (AN), leg. J. Pintens. Nieuw voor AN.

Monochroa tenebrella – Olijfkleurige boegsprietmot: 5 ex. op 18.vi.2010 in De Beelkes te Beernem (WV), leg. R. Vermeylen. Nieuw voor WV.

Neofriseria peliella – Donkere gazonpalpmot: 1 ex. op 14.viii.2016 te Arlon-Toernich (LX), leg. Werkgroep Bladmeeers, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LX.

Recurvaria leucatella – Gordelpalpmot: 1 ex. op 06.vii.2017 bij de Etang de Virelles te Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Scrobipalpa proclivella – Grijs zandvleugeltje: 2♀ op 09.vii.2017 te Negenoord-Kerkeweerd te Dilsen-Stokkem (LI), leg. Werkgroep Bladmeeers, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Scrobipalpa salinella – Zeekraalzandvleugeltje: 1 ex. op 12.viii.2017 te Zemst (VB), leg. T. Deroover. Nieuw voor VB.

Scrobipalpa ocellatella – Bietzandvleugeltje: 1 ex. op 27.viii.2011 in Averbode Bos en Heide te Tessenderlo (LI), leg. D. & G. Van den Heuvel *et al.* Nieuw voor LI.

Syncopacma larseniella – Bandpalpmot: 1 ex. op 23.vi.2017 in de Vallei van de Holzwarche te Büllingen (LG), Werkgroep Bladmeeers, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Syncopacma vinella – Fraaie bandpalpmot: 1 mijn met rups op *Genista tinctoria* op 19.vi.2014 te Montagne-aux-Buis te Dourbes (NA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor NA.

Teleiodes flavimaculella – Donkere maanpalpmot: 1 ex. op 28.v.2017 te Zemst (VB), leg. T. Deroover. Nieuw voor VB.

Teleiodes saltuum – Korrelpalpmot: 1 ex. op 08.vi.2014 te Oignies-en-Thiérache (NA), leg. D. Sloommaekers. Nieuw voor NA.

Teleiodes sequax – Veelkleurige maanpalpmot: 12 ex. op 13.v.2017 te La Rochette te Trooz (LG), leg. D. De Groote *et al.* Nieuw voor LG.

Thiotricha subocellea – Kustooij: 1 ex. op 21.vi.2017 te Souvret (HA), leg. P. Jenard. Nieuw voor HA.

Geometridae

Apocheima hispidaria – Voorjaarsspanner: Deze vroege soort breidt al jaren zijn areaal naar het westen uit. Sinds jaren waren er ook signalementen uit WV, maar zeker sinds 2015 (23.iii.2015, Assebroek Malehoekwijk, leg. P. Vandousselaere) zijn er in de bossengordel rond Brugge ook waarnemingen die geattesteerd zijn met onmiskenbare foto's. In 2017 is de soort met zekerheid vastgesteld in het Merkerveld in Loppem (2.iii en 16.iii.2017, leg. F. Rogiers). Nieuw voor WV.

Asthena anseraria – Kornoeljespanner: Voor zover ons bekend voor het eerst sinds de jaren 1970 is deze soort nog eens gesignaleerd buiten de Naamse kalkstreek: 1 ex. op 3.vi.2017 nabij Torgny in de Gaume (LX), leg. V. Van Heghe en D. Arys.

Chiasmia aestimaria – Tamariskspanner: 1 ex. op 23.vi.2017 in het Domaine des Grottes de Han-sur-Lesse (NA), leg. C. Steeman *et al.*, det. T. Sierens. Van oorsprong Zuid-Europese soort die zich in West-Europa verspreidt in tuinen waar tamarisken staan, de voedselplant van de rups. Deze plant is ook aanwezig in tuinen te Han. In het UK zijn sinds 2004 een handvol waarnemingen bekend

(www.ukmoths.org.uk). In Frankrijk komt de soort inmiddels voor in Picardië, het grensdepartement Ardennes en de meeste departementen van Lotharingen. Ook in de Duitse deelstaat Rheinland-Pfalz is de soort dit millennium al op verschillende plaatsen opgedoken (<http://rlp.schmetterlinge-bw.de>) en de opgang sinds 2006 in het Saarland en Baden-Württemberg is goed gedocumenteerd (<http://www.lepiforum.de>). De soort vliegt in een voorjaars- en zomergeneratie, maar lijkt in de praktijk te kunnen waargenomen worden in elke maand tussen april en oktober. **Nieuw voor de Belgische fauna en NA.**

Fig. 5. *Chiasmia aestimaria*, Han-sur-Lesse (NA), 23.vi.2017, © C. Steeman.

Cyclophora pupillaria – Oranjerode oogspanner: 1 ex. op 21.vi.2017 in Huizingen (VB), leg. W. Veraghtert *et al.* Deze zeldzame trekvlinder blijft in nieuwe provincies opduiken. De populatie in de westrand van Gent lijkt stand te houden; ook in 2017 waren er weer een zestal waarnemingen in Wondelgem (leg. D. De Vreeze). Nieuw voor VB.

Dysstroma citrata – Gehoekte schimmelspanner: 1 ex. 17.vii.2017 aan de Helix in Grimminge nabij Geraardsbergen (OV). Voor zover ons bekend de eerste waarneming in OV in meer dan twintig jaar. Deze soort is lokaal nog steeds algemeen in de Ardennen, maar wordt slechts zeer sporadisch in Vlaanderenesignaleerd. In recente jaren ook verschillende malen waargenomen aan de zuidrand van Brussel (VB).

Eupithecia egenaria – Lindedwergspanner: Deze spanner, die tot voor enkele jaren beschouwd werd als een vrijwel exclusieve soort van kasteelparken in de Voorkempen, wordt op steeds meer plaatsen gezien, soms zelfs in grote aantallen. De soort is zeker aan een forse opmars bezig en is intussen uit vrijwel het hele land bekend. Het is onduidelijk in welke mate de soort vroeger soms over het hoofd gezien werd. 1 ex. op licht op 12.v.2017 en 1 ex. op 25.v.2017 te Esneux (LG), leg. E. Wille; 1 ex. op 24.v.2017 in het Domaine des Grottes de Han te Han-sur-Lesse (NA), maar ook 8 ex. op 31.v.2017 in het naburige Wavreille en 1 ex. op 12.vi.2017 in Auffe, telkens leg. C. Steeman en 1 ex. op 10.vi.2017 in het Parc national de Furfooz, leg. D. Sierens. Ook in de parkengordel rond Brussel blijkt de soort goed vertegenwoordigd, met een vijftal nieuwe vindplaatsen, o.a. ca. 15 ex. op 18.v.2017 in het provinciaal domein van

Huizingen (VB), leg. W. Veraghtert *et al.* Nieuw voor LG en NA.

Eupithecia exiguata – Loofboomdwergspanner: 1 ex. op 16.v.2017 aan de Etang de Virelles (HA), leg. S. Claerbout; 3 ex. op 26.v.2017 en 1 ex. op 28.v.2017 te Grandrieu (HA), telkens leg. W. Veraghtert. Definitieve bevestiging dat deze soort, zoals te verwachten, ook vertegenwoordigd is in de Botte de Hainaut (HA).

Eupithecia nanata – Smalvleugeldwergspanner: 1 ex. op 26.v.2017 in Assebroek-Malehoekwijk te Sint-Kruis nabij Brugge (WV), leg. P. Vandousselaere. De soort is sinds jaar en dag bekend uit de bos-en heidegebieden van het naburige Maldegem-Knesselare, maar dit is voor zover ons bekend de eerste zekere bevestiging voor WV.

Eupithecia semigraphata – Kalkgraslanddwergspanner: een lange reeks data tussen 17.v.2017 en 5.ix.2017 (cfr. waarnemingen.be) toont aan dat er in Sclaigneaux (NA), tussen Namen en Andenne, een heel goede populatie leeft van de Kalkgraslanddwergspanner, een soort die in België doorgaans in zeer lage aantallen gevonden wordt. Tegen het hoogtepunt van de vliegtijd, op 6.vii.2017, tot 12 ex. per avond, leg. P. Vanmeerbeeck *et al.*, gen. det. O. Van de Kerckhove en T. Sierens. Ook meer oostelijk langs de Maas, bij Aux Roches in Flémalle (LG), is een populatie gevonden die bij ons weten niet eerder bekend was: 3 ex. op 10.vi.2017, leg. K. Thonissen en J. Verstraeten, det. T. Sierens. *E. semigraphata* vliegt in Sclaigneaux samen met tal van andere bijzondere kalkgraslandsoorten, die op deze vindplaats, noordelijker dan tot nu toe gedacht, waarschijnlijk de grens van hun Waals areaal bereiken. We noemen onder andere *Gnophos furvata* – Grote bruine spanner, *Charissa obscurata* – Heide-oogspanner (11 ex. op 24.viii.2017), *Aspiates gilvaria* – Strogele spanner (182 (!) ex. op 24.viii.2017), *Polymixis flavicinctis* – Gele Granietuil, *Epirrhoe galiata* – Walstrobandspanner, *Mythimna sicula* – Wortelstreepgrasuil, *Setina irrorella* – Tijgerbeertje, *Hoplodrina superstes* – Twijfelstofuil (allemaal leg. P. Vanmeerbeeck *et al.*).

Fig. 6. *Eupithecia semigraphata*, Sclaigneaux (NA), 24.viii.2017, © P. Vanmeerbeeck.

Eupithecia venosata – Silenedwergspanner: verschillende waarnemingen buiten het bekende areaal van de Naamse kalkstreek en de Gaume. 1 ex. op 26.v.2017 in de Zwinbosjes, leg. S. Wullaert *et al.* en 1 ex. op 2.vii.2017 in de Cabourduinen, leg. Werkgroep Bladmineerders. De soort is sinds lang bekend uit de

kuststreek (WV), maar waarnemingen blijven hier uitzonderlijk. 1 ex. op 5.vi.2017 in de Blankaart (WV), leg. R. Recour *et al.*, voor zover ons bekend een unieke waarneming diep in de West-Vlaamse polders. 1 ex. op 27.v.2017 aan de Waalse kant van de Sint Pietersberg, in Thier de Lanaye (LG), vlakbij de grens met Vlaanderen (LI) en Nederland, leg. Werkgroep Bladmeeerders.

Horisme radicularia – Tweelingbosrankspanner: nu ook met zekerheid bevestigd uit LG. 1 ex. op 28.v.2017 in het natuurreservaat van de Warchenne, leg. D. De Groote *et al.*, gen. det. T. Sierens. Definitieve bevestiging voor LG. Ook in de provincie OV zijn inmiddels verschillende exemplaren gesignaleerd die aan alle uiterlijke kenmerken van *H. radicularia* voldoen (o.a. op 23.v.2017 en 10.viii.2017 in Nukerke, leg. S. Feys).

Peribatodes ilicaria – Donkere spikkelspanner: 1 ex. op smeer op 13.viii.2017 in Bihain (LX), leg. C. Steeman en W. Mertens. Uitzonderlijke waarneming uit de Hoge Ardennen van deze spikkelspanner, die voor zover bekend tot nu enkel waargenomen was uit de kalkstreek en de Gaume.

Pungeleria capreolaria – Dennenbandspanner: deze naaldboomsoort zet zijn sterke opmars door Vlaanderen verder, ook in noordwestelijke richting. Na enkele waarnemingen in de Vlaamse Ardennen in het najaar van 2016 werd de soort in 2017 meer noordelijk waargenomen (27.v.2017 in Berlare (OV), leg. J. De Coninck; 2.vi.2017 in Bachte-Maria-Leerne (OV), leg. J. Kindt). De soort is nu alleen nog niet in het meest westelijke deel van ons land gesignaleerd.

Scopula ornata – Kantstipspanner: 1 ex. op 17.ix.2017 in Deinze (OV), leg. K. Verhoeven. Enigmatische waarneming van een typische tijm/kalkgraslandsoort in een stadstuintje. Mogelijk is er een verband met de aanwezigheid van tijm in tuinen. Nog nooit eerder waargenomen in OV.

Glyphipterigidae

Digitivalva pulicariae – Heelblaadjesmineermot: 1 ex. op 20.vii.2016 in IJzermonding reservaat te Nieuwpoort (WV), leg. R. Recour *et al.*; 1 mijn op *Pulicaria dysenterica* op 19.vi.2016 in Anciennes Carrières du Mouplon et des Sarts te Lessines (HA), leg. P. Vdl & A. VL. Nieuw voor WV en HA.

Glyphipteryx equitella – Duinparelmot: 3 ex. op 28.viii.2013 in Baai van Heist te Heist (WV), leg. H. De Blauwe. Nieuw voor WV.

Glyphipteryx thrasonella – Grote parelmot: 1 ex. op 12.v.2015 bij de Etang de Virelles te Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Orthotelia sparganella – Rietstreepmot: 1 ex. op 27.vi.2011 te Warneton (HA), leg. M. Valdueza; 2 rupsen in *Sparganium* sp. op 01.5.2017 te Han-sur-Lesse (NA), leg. R. Meert; 1 ex. op licht op 10.vii.2016 te Henri-Chapelle nabij Welkenraedt (LG), leg. D. Moonen; 1 ex. op 21.vii.2016 te Virton (LX), leg. K. Van Asten. Nieuw voor HA, NA, LG en LX.

Gracillariidae

Callisto denticulella – Roestmijnmot: 1 ex. op 06.vi.2014 aan Vosputhoek te Wingene (WV), leg. B. Mortier. Nieuw voor WV.

Caloptilia azaleella – Azaleasteltmot: 1 ex. op 21.iv.2014 te Kuurne (WV), leg. F. Claerhout. Nieuw voor WV.

Caloptilia falconipennella – Variabele elzensteltmot: 1 mijn op *Alnus glutinosa* op 03.vi.2017 te Negenoord-Kerkeweerd te Dilsen-Stokkem (LI), leg. Werkgroep Bladmeeerders. Nieuw voor LI.

Caloptilia honoratella – Bleke Esdoornsteltmot: 1 ex. op licht op 04.vi.2006 in het Stampoiersbroek te Kinrooi (LI), leg. M. Jacobs & C. Steeman, det. M. Prick; 1 ex. op 10.iv.2017 te Kapellen (AN), leg. C. Steeman, det. T. Muus. Nieuw voor de Belgische fauna en voor AN (De Prins *et al.* 2018).

Fig. 7. *Caloptilia honoratella*, Kapellen (AN), 10.vi.2017, © C. Steeman.

Caloptilia populetorum – Witteberkensteltmot: 2 ex. op licht op 25.v.2017 op de Montagne Saint-Pierre te Lanaye nabij Visé (LG), leg. Werkgroep Bladmeeerders; 1 ex. op licht op 09.vi.2014 te Virton (LX), leg. W. Mertens. Nieuw voor LG en LX.

Caloptilia robustella – Eikensteltmot: 1 ex. op licht op 21.vii.2016 te Olloy-sur-Viroin (NA), leg. Y. van den Heuvel. Nieuw voor NA.

Calybites phasianipennella – Viervleksteltmot: 1 ex. op 04.iii.2017 in Gros Tienne te Lavaux-Sainte-Anne (NA), leg. Werkgroep Bladmeeerders; 1 ex. op 25.viii.2016 te Visé (LG), leg. D. Dufour. Nieuw voor NA en LG.

Leucospilapteryx omissella – Bijvoetblaarmot: 1 ex. op licht op 05.ix.2013 in Nederename-Dorp nabij Oudenaarde (OV), leg. G. Groenez. Nieuw voor OV.

Parornix carpinella – Haagbeukzebramot: 1 mijn op *Carpinus betulus* op De Vaarttaluds te Moen nabij Zwevegem (WV), leg. D. Derdeyn; 1 mijn op *Carpinus betulus* op 18.x.2014 in Bos t'Ename te Oudenaarde (OV), leg. W. Mertens; 1 mijn op *Carpinus betulus* op 28.ix.2013 in de Briqueterie de Rome te Durbuy (LX), leg. Werkgroep Bladmeeerders. Nieuw voor WV, OV en LX.

Phyllonorycter cerasicolella – Kersenvouwmot: 1 mijn op *Prunus* sp. op 22.xi.2012 te Couthuin (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor LG.

Phyllonorycter harrisella – Witte eikenvouwmot: 1 ex. op 30.viii.2014 op het Provinciedomein Kemmelberg te Dranouter (WV), leg. M. Valdueza. Nieuw voor WV.

Phyllonorycter issikii – Lindevouwmot: 1 mijn op *Tilia platyphyllos* op 26.viii.2017 in Vierkensbroek te Averbode nabij Zichem (VB), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor VB.

Phyllonorycter messaniella – Veelvraatvouwmot: 1 mijn op *Castanea sativa* op 28.x.2014 te Nismes (NA), leg. S. Claerebout; 4 mijnen op *Castanea sativa* op 15.x.2016 te Couthuin (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor NA en LG.

Phyllonorycter pastorella – Late wilgenvouwmot: 1 pop in *Salix fragilis* op 15.ix.2014 te Lebbeke (OV), leg. R. Meert. Nieuw voor OV.

Phyllonorycter populifoliella – Grijs populieren-vouwmot: 1 mijn op *Populus × canadensis* op 10.x.2017 te Maupas bij Belvaux (NA), leg. C. Steeman. Dit is tot op heden de meest zuidelijkste waarneming in België. Nieuw voor NA.

Phyllonorycter roboris – Bonte eikenvouwmot: 1 ex. op 23.iv.2014 in de Heidemeersen te Berlare (OV), leg. D. De Mesel. Nieuw voor OV.

Phyllonorycter viminetorum – Grauwe wilgenvouwmot: 5 poppen in *Salix viminalis* op 22.x.2017 langs Verwezen kanaal Ieper-Leie te Hollebeke nabij Ieper (WV), leg. W. Declercq. Nieuw voor WV.

Hepialidae

Pharmacis fusconebulosa – Gemarmerde wortelboorder: ca. 120 ex. in de laatste week van juni in de Vallei van de Holzwarche (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Ontdekking van een zeer grote populatie van deze wortelboorder, die nog nooit eerder met zekerheid in België was vastgesteld. De schemervlinders vliegen tussen eind mei en begin juli meestal in de onmiddellijke omgeving van de waardplant, Adelaarsvaren (*Pteridium aquilinum*). In continentaal West-Europa is het een oostelijke soort die vooral in middelgebergte vliegt. In het naburige Duitsland is de soort volgens het databankproject van Rheinland-Pfalz slechts van een drietal vindplaatsen bekend, waarvan één in de Middelrijnvallei, twee in de Hunsrück, maar geen in de zuidelijke Eifel (<http://rlp.schmetterlinge-bw.de>). In Nordrhein-Westfalen is het een oostelijke soort, die quasi alleen in het Sauerland gevonden wordt; de noordelijke Eifel kent volgens het databankproject van NRW slechts één vindplaats (<http://nrw.schmetterlinge-bw.de>). In Baden-Württemberg is het een typische soort van het Zwarte Woud (<http://www.schmetterlinge-bw.de>). Ook in Frankrijk is de soort zeer lokaal en beperkt tot berggebieden in het oosten en centrum van het land; de dichtste populaties leven op de toppen van de Vogezes. De soort ontbreekt in Lotharingen en de Franse Ardennen. In Nederland komt de soort sinds 1967 voor op de Veluwe. De soort is er erg lokaal, maar op goede vliegplaatsen algemeen. Op de Veluwe komen merkwaardig genoeg wel meer soorten voor die elders in West-Europa quasi alleen in koude bergstreken voorkomen (cfr. b.v. *Xylena solidaginis* – Bruine bosbesuil; *Crysepdra gemmea* – Bruine granietuil, ...). **Nieuw voor de Belgische fauna** en voor LG. Artikel volgt.

Fig. 8. *Pharmacis fusconebulosa*, Vallée de la Holzwarche te Büllingen (LG), 25.vi.2017, © C. Steeman.

Incurvariidae

Incurvaria koernerella – Beukenbladsnijdermot: 1 ex. op 23.iv.2017 in het Veursbos te Sint-Martens-Voeren (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Lyonetiidae

Leucoptera lustratella – Hertshooisneeuwmot: 3 mijnen op *Hypericum perforatum* op 24.ix.2017 in de Vallei van de Holzwarche te Büllingen (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Lyonetia prunifoliella – Sleedoornhangmatmot: 1 mijn op *Betula* sp. op 23.ix.2016 in Oosthoek in De Panne (WV), leg. R. Recour. Nieuw voor WV.

Lypusidae

Agnoea josephinae – Zomerzaksikkelmot: 1 ex. op 29.vi.2015 te Oedelem nabij Beernem (WV), leg. R. Vanhullebusch; 1 ex. op 25.vi.2011 te Oignies-en-Thiérache (NA), leg. C. Gruwier. Nieuw voor WV en NA.

Agnoea latipennella – Oostelijke zaksikkelmot: 1 ex. op 27.v.2017 in Ensebach-Our te Manderfeld nabij Büllingen (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Micropterigidae

Micropterix aureatella – Gebandeerde oermot: 1 ex. op 19.v.2016 in Landschap De Liereman te Oud-Turnhout (AN), leg. W. Ronsmans. Nieuw voor AN.

Momphidae

Mompha jurassicella – Wilgenroosjesboorder: 1 ex. op 26.iv.2013 aan Grote Bareel te Lommel (LI), leg. H. Dries; 1 ex. op 13.i.2011 te Couthuin (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor LG en LI.

Mompha ochraceella – Gele wilgenroosjesmot: 1 ex. op 29.vi.2010 te Helchteren (LI), leg. M. Herremans. Nieuw voor LI.

Mompha propinquella – Bonte wilgenroosjesmot: 1 ex. op licht op 17.viii.2013 te Otegem nabij Zwevegem (WV), leg. T. Calu; 1 ex. op 23.vi.2015 in Marais d'Harchies

te Hensies (HA), leg. P. Jenard; 1 ex. op 19.vii.2014 te Héron (LG), leg. P. Moniotte. Nieuw voor WV, HA en LG.

Mompha sturnipennella – Wilgenroosjesgalmot: 1 ex. op 25.vi.2017 te Ulf bij Thommen nabij Burg-Reuland (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Mompha terminella – Kleine heksenkruidmot: 1 mijn op *Circaea* sp. op 27.vii.2014 te Kanne nabij Riemst (LI), leg. W. Mertens. Nieuw voor LI.

Nepticulidae

Bohemannia pulverosella: Vroege appeldwergmot: 1 bladmijn op *Malus* sp. op 26.viii.2017 in Snippenweide te Averbode nabij Zichem (VB), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor VB.

Bohemannia quadrimaculella: Viervlekdwergmot: 1 ex. op 30.vii.2017 in het Tortelbos te Ieper (WV), leg. M. Willems. Nieuw voor WV.

Ectoedemia angulifasciella: Rozenblaasmijnmot: 3 bladminen op *Rosa* sp. op 18.x.2015 te Sint-Martens-Voeren (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LI.

Ectoedemia argyropeza – Espenbladsteelmijnmot: 4 bladminen op *Populus tremula* op 14.xi.2015 in Wortel-Kolonie-Heide te Wortel nabij Hoogstraten (AN), leg. P. Wouters en M. Horemans; 1 bladmijn op *P. tremula* op 05.xi.2015 nabij E19 plas te Weerde (BR), leg. T. Deroover. Nieuw voor AN en BR waar de soort vroeger alleen was gekend uit de literatuur.

Ectoedemia decentella – Esdoornvruchtmijnmot: 1 ex. op 31.v.2017 in het domein van de Grotten van Han te Han-sur-Lesse (NA), leg. C. Steeman; 1 ex. op 28.v.2017 te Esneux (LG), leg. E. Wille. Nieuw voor NA en LG.

Ectoedemia heringi – Oostelijke eikenblaasmijnmot: 3 bladminen op *Quercus robur* op 28.x.2017 in het Walenbos te Sint-Joris-Winge (VB), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor VB.

Ectoedemia intimella – Wilgennerfmineermot: 2 bladminen op *Salix* sp. op 28.x.2017 in het Walenbos te Sint-Joris-Winge (VB), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor VB.

Ectoedemia minimella – Gerechte berkenblaasmijnmot: 1 bladmijn op *Betula pendula* op 18.viii.2017 in de Vallei van de Holzwarche (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders; 1 mijn op *Betula* sp. op 25.viii.2017 in de Gasthuisbossen te Zillebeke nabij Ieper (WV), leg. M. Willems; 4 mijnen op *B. pubescens* op 02.ix.2017 in de Bosbeekvallei te Opoeteren nabij Maaseik (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders. **Nieuw voor de Belgische fauna** en voor WV, LI en LG. Artikel volgt.

Ectoedemia rubivora – Bramenblaasmijnmot: 12 bladminen op *Rubus* sp. op 22.ix.2011 in het Bos 't Ename te Oudenaarde (OV), leg. P. Blondé. Nieuw voor OV.

Ectoedemia turbidella – Abelenbladsteelmijnmot: 2 bladminen op *Populus × canescens* op 15.ix.2017 in Kleiputten en bos te Ploegsteert nabij Warneton (HA), leg. W. Declercq; 1 bladmijn op *Populus × canescens* op 18.xi.2013 langsheen Ravel de Mariembourg à Fagnolle te Fagnolle (NA), leg. C. Gruwier. Nieuw voor HA en NA.

Stigmella atricapitella – Zwartkopeikenmineermot: 1 bladmijn op *Quercus robur* op 11.viii.2011 in Achterhaven

van Zeebrugge (WV), leg. H. De Blauwe; 1 bladmijn op *Quercus* sp. op 18.ix.2012 te Couthuin (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor WV en LG.

Stigmella betulicola – Sociale berkenmineermot: 3 bladminen op *Betula pendula* op 09.x.2016 in Heihoek te Lichtervelde (WV), leg. W. Declercq; 3 rupsen in *Betula* sp. op 19.ix.2010 in Lieteberg te Zutendaal (LI), leg. C. Snyers. Nieuw voor LI en WV.

Stigmella cathartica – Wegedoornmineermot: 1 bladmijn op *Rhamnus cathartica* op 29.vii.2015 in de Doornpanne te Koksijde (WV), leg. R. Recour. Nieuw voor WV.

Stigmella continuella – Groene berkenmineermot: 1 bladmijn op *Betula* sp. op 26.viii.2017 in Vierkensbroek te Averbode (VB), leg. Werkgroep Bladmineerders; 1 bladmijn op *B. pendula* op 12.viii.2017 in Le Baquet nabij Agimont (NA), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor BR (De soort was daar vroeger alleen bekend uit de literatuur) en NA.

Stigmella filipendulae – Spireamineermot: 4 bewoonde bladminen op *Filipendula ulmaria* op 26.viii.2017 in Vierkensbroek te Averbode (VB), leg. Werkgroep Bladmineerders, det. E. Vannieuken. **Nieuw voor de Belgische fauna** en nieuw voor VB. Artikel volgt.

Stigmella glutinosae – Witkraagelzenmineermot: 2 bladminen op *Alnus glutinosa* op 28.viii.2011 in de Bosserij te Veldegem (WV), leg. H. De Blauwe; 1 bladmijn op *A. glutinosa* op 25.x.2013 te Couthuin (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor WV en LG.

Stigmella minusculella – Minuscule perenmineermot: 1 bladmijn op *Pyrus* sp. op 22.vi.2017 in Michelbeke-Boterhoek nabij Zottegem (OV), leg. C. De Noyette. Nieuw voor OV.

Stigmella myrtillella – Bosbesmineermot: 4 bladminen op *Vaccinium myrtillus* op 15.x.2014 in Forge Jean Petit te Baileux nabij Chimay (HA); 1 bladmijn op *Vaccinium myrtillus* op 19.viii.2014 in Oignies-en-Thiérache (NA), beide leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA en NA.

Stigmella nylandriella – Gewone lijsterbesmineermot: 1 bladmijn op *Sorbus aucuparia* op 24.vi.2017 te Thommen (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Stigmella paradoxa – Meidoornvlekmineermot: 1 bladmijn op *Crataegus* sp. op 23.ix.2017 in Ri d'Howisse te Wavreille (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Stigmella regiella – Veelkleurige mineermot: 1 bladmijn op *Crataegus* sp. op 25.viii.2017 in Gasthuisbossen te Zillebeke nabij Ieper (WV), leg. M. Willems. Nieuw voor WV.

Stigmella roborella – Gewone eikenmineermot: 1 bladmijn op *Quercus* sp. op 08.viii.2013 te Merelbeke (OV), leg. B. Lutin-Smet. 1 bladmijn op *Q. petraea* op 12.ix.2015 in Les Pairées Quest te Resteigne (LX), leg. D. Sloodmaekers. Nieuw voor OV en LX.

Stigmella ruficapitella – Variabele eikenmineermot: 1 bladmijn op *Quercus robur* op 28.x.2016 in Verves-sur-Viroin (NA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor NA.

Noctuidae

Apamea furva – Schapengrasuil: 1 ex. op 15.vi.2017 te Lokeren (OV), leg. P. Van de Velde. Zeer merkwaardige en vroege vondst van een uiterst zeldzame graslandspecialist die tot nu in België alleen zeer lokaal in de Kempen gevonden werd, maar waar ook daar geen zekere waarnemingen bekend zijn de laatste twintig jaar. Nieuw voor OV.

Callopietria juvenina – Varenuil: 1 ex. op 16.vii.2017 In het Kluisbos, leg. D. De Grootte *et al.* Deze vondst ligt pal in de zandleemstreek in Midden-België, tevens het hoofdareaal van de Varenuil in ons land. Nieuw voor OV.

Fig. 9. *Callopietria juvenina*, Kluisbos te Ruien (OV), 16.vii.2017, © D. De Grootte.

Caradrina gilva – Grauwe stofuil: deze soort breidt zijn areaal steeds verder uit en verplaatst zich hierbij duidelijk langs spoorwegen. In 2017 werd de soort op verschillende plaatsen gevonden ten zuiden van de inmiddels gevestigde populatie in Mechelen: Weerde station (vanaf 30.v.2017, leg. T. Deroover), Epegem, Zemst (VB). In Gent vond Dimitry De Wilde de soort op 29.v.2017 vlakbij het Sint-Pietersstation (OV). In de regio Antwerpen was de soort inmiddels lokaal een vrij regelmatige verschijning in Mortsel (AN), met een 20-tal waarnemingen tussen 28.v en 4.x.2017 (leg. R. Matthijs en K. Janssens). Nieuw voor OV en VB.

Clostera anastomosis – Roestbruine wapendrager: 2 ex. op 18.vi.2017 te Arlon-Toernich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Rariteit in België, die in Belgisch Lotharingen de grens van zijn areaal lijkt te bereiken – elders wellicht alleen zwervende exemplaren. Voor zover ons bekend is dit de eerste bevestiging dit millenium dat de soort nog steeds inheems is in België.

Coenobia rufa – Russenuil: 1 ex. op 30.vii.2017 in Hombourg in het Land van Herve, leg. D. Maes, op de grens met Limburg en Nederland. Nieuw voor LG.

Conistra ligula – Donkere winteruil: 1 ex. op 15.x.2017 in Liezele (AN), leg. P. Mees. Eerste waarneming uit AN sinds vele decennia. Sluit aan bij het bekende areaal in het oosten van OV. Sinds 30.x.2016 (leper, leg. M. Willems) zijn ook verschillende waarnemingen geattesteerd in het zuiden van WV (leper, Hooglede, Klerken; leg. M. Willems en W. Declercq). Wellicht is de soort hier in het verleden over het hoofd gezien en verward met *C. vaccinii*. Nieuw voor WV.

Cucullia lactucae – Slamonnik: 1 rups op *Sonchus arvensis* op 18.vii.2017 in Graide (NA), leg. J.-Y. Baugnée. Voor zover ons bekend eerste waarneming buiten de Gaume. Nieuw voor NA.

Fig. 10. *Cucullia lactucae*, Graide (NA), 18.vii.2017, © J. Y. Baugnée.

Deltote uncula – Zilverhaak: 1 ex. op 1.viii.2017 in de IJzermording (WV), leg. R. Recour *et al.* Eerste kustwaarneming, ver verwijderd van de rest van het areaal; de dichtste bekende vliegplaatsen bevinden zich rond Gent. Nieuw voor WV.

Euxoa obelisca – Zwartvlakworteluil: 3 ex. op 29.viii.2017 en 2 ex. op 5.ix.2017 te Sclaigneaux (NA), leg. P. Vanmeerbeeck *et al.* Nieuwe vliegplaats in de Maasvallei tussen Namen en Andenne, buiten het tot nu toe bekende historische areaal (zowat alle bekende waarnemingen kwamen uit de Limburgse Kempen, de omgeving van Brussel en de Famenne).

Hydraecia petasitis – Groothoefbladboorder: 11 rupsen op 24.iv.2017 in het Solvaydomein van La Hulpe (BW), leg. R. Vandiest. De soort is zeer lang geleden nog waargenomen in de regio van Brussel, maar de laatste 50 jaar waren er alleen vondsten bekend uit de Schelde-en Durmevallei, de Hoge Venen en de Gaume. Mogelijk komt de soort toch meer verspreid voor.

Lacanobia splendens – Moeras-wuil: de opmars van deze soort, met vondsten verspreid over heel het land en in de meest uiteenlopende biotopen gaat verder. 1 ex. op 11.vi.2017 in de Fagnes de la Petite Rür in Sourbrodt (LG), leg. R. Recour *et al.* Nieuw voor LG.

Fig. 11. *Sedina buettneri*, Osbroek te Aalst (OV), 08.vi.2017, © R. Meert.

Sedina buettneri – Moeraszeggeboorder: 1 rups op 8.vi.2017 in het Osbroek te Aalst (OV), leg. R. Meert. Eerste bevestiging in vijf decennia dat de soort in de Dendervallei voorkomt. Wellicht komt de soort hier meer verspreid voor.

Senta flammea – Gevlamde rietuil: 23 ex. op 16.v.2017 en 26 ex. op 17.v.2017 aan de Etang de Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Ontdekking van een grote populatie van deze zeldzame soort van grote rietlanden, ver buiten het bekende areaal (Ijzervallei, Kempen, Gaume). Nieuw voor HA.

Trichoplusia ni – Ni-uil: 1 ex. op 27.ix.2017 te Kessel-Lo (VB), leg. K. Hansen. Deze zeldzame trekvlinder, die de jongste jaren steeds vaker gesignaleerd wordt, kan nu ook definitief bevestigd worden van VB. Nieuw voor VB.

Xestia agathina – Late heide-uil: 1 ex. op 3.ix.2017 te Arlon-Toernich (LX), leg. C. Steeman *et al.* Voor zover ons bekend de eerste waarneming van deze heidesoort in het zuiden van de provincie LX.

Fig. 12. *Xestia agathina*, Arlon (LX), 3.ix.2017, © C. Steeman

Oecophoridae

Aplota palpella – Langsnoetmot: 2 ex. op 17.vii.2017 te Virton (LX). 2 ex. op 05.viii.2017 in de Carrière van Biernauchamps te Wavreille (NA), beide leg. C. Steeman *et al.* Nieuw voor NA en LX.

Fig. 13. *Aplota palpella*, Virton (LX), 17.vii.2017, © C. Steeman.

Batia lambdella – Grote mosboorder: 1 ex. op 01.vi.2017 te Sclaigneaux nabij Seilles (NA), leg. P. Vanmeerbeeck *et al.* Nieuw voor NA.

Batia lunaris – Kleine mosboorder: 1 ex. op 03.vii.2015 te Autelbas (LX), leg. S. Raison. Nieuw voor LX.

Borkhausenia fuscescens – Dwergsikkelmot: 1 ex. op 26.vii.2016 te Melen (LG), leg. P. Dal Farra. Nieuw voor LG.

Borkhausenia luridicomella – Geelkopdwergsikkelmot: 1 ex. op 21.vi.2017 te Souvret (HA), leg. P. Jenard; 1 ex. op 08.vi.2014 te Aische en-Refail (NA), leg. I. Volont; 1 ex. op 12.vii.2011 te Couthuin (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor HA, NA en LG.

Borkhausenia minutella – Schuursikkelmot: 1 ex. op 27.v.2011 te Aische en-Refail (NA), leg. R. Raison. Nieuw voor NA.

Crassa tinctella – Lichte zwamboorder: 2 ex. op 22.v.2017 in de Malehoekwijk te Assebroek nabij Brugge (WV), leg. P. Vandousselaere; 1 ex. op 02.vi.2017 in de vallei van de Sûre te Fauvillers (LX), leg. D. Klaessens. Nieuw voor WV en LX.

Denisia similella – Citroenstamgastje: 1 ex. op licht op 02.vii.2015 in de duinbossen van Wenduine tot De Haan te Vlissegem (WV), leg. W. Decock; 1 ex. op 13.vii.2013 te Amberloup (LX), leg. D. De Mesel. Nieuw voor WV en LX.

Prodoxidae

Lampronia capitella – Bessenscheutboorder: 1 ex. op 01.vi.2013 in de Leiemeersen te Oostkamp (WV), leg. J. Mees; 1 ex. op 13.v.2015 te Ransart (HA), leg. J. Bultot. Nieuw voor WV en HA.

Lampronia corticella – Frambozenscheutboorder: 3 ex. op 01.vi.2015 in Ter Yde te Oostduinkerke (WV), leg. R. Recour; 1 ex. op 30.v.2014 in Le Fondry des Chiens te Nismes (NA), leg. W. Decock. Nieuw voor WV en NA.

Lampronia fuscata – Berkengalmot: 1 ex. op 15.v.2016 in IJzermunding reservaat te Nieuwpoort (WV), leg. R. Allaert; 3 rupsen in gallen in *Betula pendula* op 06.iii.2013 rond de Etang De La Fourchinée te Seloignes (HA), leg. C. Snyers, det. W. Ellis; 1 ex. op 01.v.2015 te Tri Mottet te Trooz (LG), leg. P. Dal Farra. Nieuw voor WV, HA en LG.

Lampronia luzella – Zwartkopscheutboorder: 1 ex. op 06.vi.2016 in Turmont te Ave-et-Auffe (NA), leg. P. Lighezzolo. Nieuw voor NA.

Lampronia morosa – Rozenscheutboorder: 1 ex. op 04.v.2014 te Kalmthout (AN), leg. D. Sloodmaekers, det T. Muus. Nieuw voor AN.

Psychidae

Acanthopsyche atra – Zwarte heidezakdrager: 1 zak op 25.ix.2015 in Fagne de Malchamps te Spa (LG), leg. P. Vanmeerbeeck; 6 rupsen in zakken op 11.vii.2010 te Bihain (LX), leg. H. Henderickx. Nieuw voor LG en LX.

Bacotia claustrella – Knopzakdrager: 1 rups in zak op 28.viii.2012 te Mariembourg (NA), leg. C. Snyers, det. T. Muus; 1 zak op 09.iii.2013 in Domaine du Sart-Tilman te Angleur (LG), leg. C. Snyers. Nieuw voor NA en LG.

Banksia conspurcatella – Voorjaarszakdrager: 1 ex. op 11.iii.2017 in de Krakeelduinen in De Panne (WV), leg. R. Recour. Nieuw voor WV.

Dahlica lichenella – Algenzakdrager: 100 zakken op 18.x.2009 te Chiny (LX), leg. J. Devalez. Nieuw voor LX.

Diplodoma laichartingella – Dubbelzakdrager: 1 ex. op 17.vi.2017 te Arlon-Toernich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Luffia ferchaultella – Hoornzakdrager: 10 zakken op 09.v.2011 te Zellik (VB), leg. M. Bruneel. Nieuw voor VB.

Pterophoridae

Capperia britanniodactylus – Salievedermot: 2 ex. op 25.vi.2017 in de Vallei van de Holzwarche te Büllingen (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Capperia trichodactyla – Hartgespanvedermot: 1 ex. op 17.vii.2017 te Virton (LX), leg. C. Steeman *et al.*, bvestigd door C. Gielis. Vorm van de schubbenborstel op de derde achtervleugelveer en de grijs-bruine kleur zijn kenmerkend. **Nieuw voor de Belgische fauna** en voor LX.

Fig. 14. *Capperia trichodactyla*, Virton (LX), 17.vii.2017, © C. Steeman.

Hellinsia didactylites – Roomkleurige vedermot: 1♂ op 25.v.2017 te Wavreille (NA), leg. & gen. det. C. Steeman. Nieuw voor NA.

Hellinsia osteodactylus – Kruiskruidvedermot: 1♂ op 23.vi.2017 in de Vallei van de Holzwarche (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. **Nieuw voor de Belgische fauna** en voor LG. Artikel volgt.

Pyralidae

Acrobasis consociella – Eikentopspinselmot: 1 ex. op licht op 02.vii.2014 te Couthuin (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor LG.

Ancylosis oblitella – Leervlekmet: 1 ex. op licht op 02.vii.2017 in de Cabourduinen in De Panne (WV), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor WV.

Apomyelois bistriatella – Koolzwammot: 1 ex. op licht op 11.vii.2010 in Thier de Lanaye te Visé (LG), leg. S. Raymaekers. Nieuw voor LG.

Cadra cautella – Amandelmot: 10 ex. op 04.ix.2015 in het centrum van Ronse (OV), leg. S. Feys; 1 ex. op 06.x.2016 te Melen nabij Soumagne (LG), leg. P. Dal Farra. Nieuw voor OV en LG.

Delplanqueia inscriptella – Grote tijmlichtmot: 1 ex. op 25.vi.2016 te Han-sur-Lesse (NA), leg. D. Sloommaekers *et al.*, gen. det. S. Wullaert: 1♂ op 23.vi.2017 te Han-sur-Lesse (NA), leg. C. Steeman *et al.*, gen. det. C. Steeman. **Nieuw voor de Belgische fauna** en voor NA. Artikel volgt.

Dioryctria simplicella – Kleine sparappelboorder: 1♀ op 12.vi.2017 in Grignaux et Hérumont te Han-sur-Lesse (NA), leg. & gen. det. C. Steeman. Nieuw voor NA.

Eccopisa effractella – Geelpalpmot: 1 ex. op 05.vii.2017 in Vallée du Ruisseau de Noye te Olloy-Sur-Viroin (NA), leg. J. Verstraeten. Nieuw voor NA.

Ephestia parasitella – Zuidelijke bladvreter: 1♂ op 12.vi.2017 in Grignaux et Hérumont te Han-sur-Lesse (NA), leg. & gen. det. C. Steeman. Het was geleden van 1942 dat deze soort nog in de provincie NA werd gezien.

Ortholepis betulae – Berkenlichtmot: 2 ex. op 18.vi.2017 te Arlon-Toernich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Phycitodes albatella – Grootvlekweidemot: 1♀ op 08.viii.2017 te Noiseux (NA), leg. C. Steeman *et al.*, gen. det. C. Steeman. Nieuw voor NA.

Phycitodes binaevella – Weidemot: 2 ex. op 22.vii.2017 in La Rochette nabij Trooz (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Phycitodes maritima – Smalle weidemot: 1 ex. op 21.viii.2016 in Tienne de Botton te Ave-et-Auffe (NA), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor NA.

Phycitodes saxicola – Kustweidemot: 1♀ op 21.viii.2016 in Tienne de Botton te Ave-et-Auffe (NA), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor NA.

Vitula biviella – Katjeslichtmot: 1 ex. op 16.vii.2016 in Devant-Bouvignes nabij Dinant (NA), leg. J. Dewolf *et al.* Nieuw voor NA.

Scythrididae

Scythris crassiuscula – Zonneroosjesdikkopmot: 1♂ op 25.v.2017 te Maupas bij Belvaux (NA), leg. & gen. det. C. Steeman; 2♂ op 07.viii.2017 in Gros Tienne te Lavaux-Sainte-Anne (NA), leg. C. Steeman *et al.*, gen. det. C. Steeman. **Nieuw voor de Belgische fauna** en voor NA.

Scythris limbella – Lichte dikkopmot: 1 ex. op 18.viii.2011 te Aische-en-Refail (NA), leg. R. Raison. Nieuw voor NA.

Scythris potentillella – Tijmdikkopmot: 1 ex. op 22.vii.2017 in La Rochette te Trooz (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LG.

Sesiidae

Bembecia ichneumoniformis – Klaverwespvliinder: 3 ex. op feromoon op 15.vi.2017 in de Antwerpse haven, ter hoogte van het rangeerstation Antwerpen-Noord, leg. R. Meert. Deze vindplaats sluit aan bij vondsten in de Antwerpse haven op het grondgebied van OV in 2016. Nieuw voor AN.

Chamaesphesia nigrifrons – Hertshooiwespvliinder: Na vondsten van rupsen op 11.iv.2017 werd de soort later op het jaar nog op een achttal plaatsen in de Gaume gevonden (leg. T. Garrevoet, R. Meert en R. Goossens). **Nieuw voor de Belgische fauna** en voor LX. Artikel volgt.

Eusphesia melanocephala – Zwartkophoornaarvliinder: 7 uitkomstgangen in *Populus tremula* op 08.iv.2017 in het Nationaal Park Hoge Kempen,

Kikbeekbron te Maasmechelen (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders. Eerste waarneming in Vlaanderen en nieuw voor LI.

Pyropteron affinis – Zonneroosjeswespvlinder: 3 rupsen op 25.iii.2017 in de Carrière de la Falize tussen Aywaille en Sougné-Remouchamps en 1 ex. op feromoon in Aux Roches in Flémalle (LG), telkens leg. R. Meert. Deze soort is hier vroeger zeker over het hoofd gezien. Nieuw voor LG.

Synathedon flaviventris – Geelbuikwespvlinder: 8 ex. op feromoon op 19.vii.2017 te Lembeek (VB), leg. R. Goossens. Eerste waarnemingen in Vlaanderen, maar het Belgisch areaal is wellicht nog groter dan nu bekend. Nieuw voor VB.

Tineidae

Montescardia tessulatellus – Zwamneusje: 4 ex. uitgekweekt uit *Piptoporus betulinus* op 22.iv.2017 in het Veursbos te Sint-Martens-Voeren (LI), Werkgroep Bladmineerders.

Tischeriidae

Tischeria decidua – Hoefijzervlekmoet: 1 bladmijn op *Quercus robur* op 22.vii.2017 in La Rochette te Trooz (LG), Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Tortricidae

Acleris hyemana – Variabele heidebladroller: 1 ex. op 23.iii.2017 in Le Rocheux te Theux (LG), leg. P. Dal Farra. Nieuw voor LG.

Acleris umbrana – Splinterboogbladroller: 1 ex. op 04.iii.2017 te Everbeek bij Brakel (OV), leg. J. Van Uytvanck. Nieuw voor OV. De soort werd voor het eerst uit België vermeld door De Crombrugghe (1909: 44), die 1 ex. ving te Berg (deelgemeente van Kampenhout) (VB) op 14.ix.1908. De waarneming van J. Van Uytvanck is voor zover ons bekend de tweede in Vlaanderen. Recent werd *A. umbrana* in alle Waalse provincies waargenomen, behalve in BW (waarnemingen.be).

Adoxophyes orana – Vruchtbladroller: 1 ex. op 25.v.2017 te Sclaigneaux (NA), leg. P. Vanmeerbeeck; 1 ex. op licht op 18.vi.2017 te Arlon-Toernich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor NA en LX.

Aethes bilbaensis – Bruinschoudermalsnuitje: 2♂ op 09.vii.2017 in Negenoord-Kerkeweerd te Dilsen-Stokkem (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert; 1 ex. op 18.vii.2017 in het gebied Les Hectais et Fosse Eghin te Belvaux (NA), leg. C. Steeman *et al.*, gen. det. S. Wullaert. Verder werden er 3♂ op 22.vii.2017 en 1♂ en 1♀ gemeld op 23.vii.2017 in La Rochette te Trooz (LG), Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert; 1 ex. op 24.vii.2017 te Arlon-Toernich, leg. T. Sierens *et al.*, gen. det. S. Wullaert. **Nieuw voor de Belgische fauna** en nieuw voor LI, NA, LG en LX. Artikel volgt.

Aethes cnicana – C-smalsnuitje: 1 ex. op 16.v.2017 te Grand Quart te Finnevaux (NA), leg. C. Steeman. Nieuw voor NA.

Ancylis apicella – Fijngestreepte haakbladroller: 1 ex. op licht op 08.vii.2017 te Kortemark (WV), leg. F. Verhaeghe. Nieuw voor WV.

Ancylis tineana – Bruine haakbladroller: 1 ex. op 12.viii.2017 te Zichem (VB), leg. M. Herremans. Nieuw voor VB.

Apotomis lineana – Bruine marmerbladroller: 2 ex. op 18.vi.2017 te Arlon-Toernich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Apotomis sauciana – Donkere marmerbladroller: 1 ex. op 04.vii.2017 te Oignies-en-Thiérache (NA), leg. J. Pintens *et al.* Nieuw voor NA.

Apotomis semifasciana – Grijs marmerbladroller: 1 ex. op 30.vi.2017 bij de Etang de Virelles te Virelles (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Bactra furfurana – Getekende biesbladroller: 1 ex. op 28.v.2017 op Keetheuvel in Grenspark De Zoom te Kalmthout (AN), leg. S. Baeten *et al.*; 1 ex. op 27.vii.2016 te Lanaye (LG), leg. J. Verstraeten. Nieuw voor AN en LG.

Clepsis dumicolana – Klimopbladroller: 15 ex. met copula op 17.ix.2017 te Erps-Kwerps nabij Kortenberg (VB), leg. P. Moysons. Nieuw voor VB.

Cnephasia genitalana – Vale spikkelbladroller: 1♂ op 02.vii.2017 in de Cabourduinen in De Panne (WV), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor WV.

Cochylidia implicitana – Kamillebladroller: 1 ex. op 18.v.2013 te Autelbas (LX), leg. S. Raison. Nieuw voor LX.

Cochylidia rupicola – Veelkleurige bladroller: 1 ex. op licht op 27.vii.2014 te Kanne (LI), leg. W. Mertens. Nieuw voor LI.

Cochylis atricapitana – Sint-jacobsbladroller: 1 ex. op 20.vii.2017 te Lommersweiler nabij St. Vith (LG), leg. N. Paquay. Nieuw voor LG.

Cochylis molliculana – Dubbelkelkbladroller: 1 ex. op 01.viii.2017 in het Groot Buitenschoor te Zandvliet (AN), leg. G. De Prins, det. K. Larsen; 1 ex. op 14.viii.2017 te Moeskroen (HA), leg. C. Gruwier. Nieuw voor AN en HA.

Cydia interscindana – Zonnegloedbladroller: 1 ex. op 05.viii.2017 in Tienne des Vignes te Rosteigne (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Cydia servillana – Wilgenspiegelmot: 2 rupsen in stengels van *Salix caprea* op 06.ii.2016 te Sensenruth nabij Bouillon (LX); 5 poppen in stengels van *Salix* sp. op 20.iv.2017 te Oostduinkerke (WV), beide leg. R. Meert. Nieuw voor WV en LX.

Crociosema plebejana – Wereldbladroller: 1 ex. op 03.xi.2017 in de Doornpanne te Koksijde (WV), leg. J. Dewolf *et al.* Nieuw voor WV.

Dichrorampha aeratana – Asgrauwe wortelmot: 1 ex. op 08.viii.2016 in Haneveld te Zonnebeke (WV), leg. & gen. det. W. Declercq. Nieuw voor WV.

Dichrorampha alpinana – Brede geelvlek wortelmot: 1 ex. op 08.vii.2017 te Negenoord-Kerkeweerd nabij Dilsen-Stokkem (LI), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. Nieuw voor LI.

Eana incanana – Hoekbandbladroller: 1 ex. op 01.vii.2013 in De Westhoek in De Panne (WV), leg. C. Gruwier. Nieuw voor WV.

Endothenia ericetana – Andoornkuifbladroller: 1 ex. op 18.vii.2014 op het Champ de tir te Matagne-la-Grande (NA), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor NA.

Endothenia marginana – Scherpe kuifbladroller: 1 ex. op 22.iv.2017 in Argilière du Sterreberg te Moeskroen (HA), leg. C. Gruwier. Nieuw voor HA.

Endothenia oblongana – Kustkuifbladroller: 2 ex. op 01.viii.2017 in IJzermending reservaat te Nieuwpoort (WV), leg. R. Recour *et al.*, gen. det. R. Recour & C. Steeman. Nieuw voor de Belgische fauna en voor WV.

Endothenia ustulana – Zenegroenbladroller: 1 rups in stengel van *Ajuga reptans* op 29.iv.2017 te Lebbeke (OV), leg. R. Meert. Nieuw voor OV.

Epiblema turbidana – Hoefbladzadelmot: 3 ex. op 27.v.2016 in het centrum van Brugge (WV), leg. J. en K. Steuperaert-Mels. Nieuw voor WV.

Epinotia rubiginosana – Dennenooogbladroller: 1 ex. op 03.vi.2013 te Lommersweiler nabij Sankt Vith (LG), leg. V. Middelma & R. Vos; 1 ex. op 09.v.2013 te Virton (LX), leg. W. Declercq. Nieuw voor LG en LX.

Epinotia signatana – Bruine oogbladroller: 1 ex. op 22.vi.2017 te Zwevegem (WV), leg. D. Derdeyn; 1 ex. op 27.viii.2017 in het Vierkensbroek te Averbode (VB); 1 ex. op 18.vi.2017 te Arlon-Toernich (LX), beide leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor WV, VB en LX.

Epinotia subocellana – Wilgenooogbladroller: 1 ex. op 22.v.2017 aan de Etang de Launoy te Pont-à-Celles (HA), leg. P. Jenard *et al.* Nieuw voor HA.

Eucosma balatonana – Streepzaadknoopvlekje: 2♂ op licht op 27.v.2017 in Thier de Lanaye bij de Montagne-Saint-Pierre nabij Visé (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders, gen. det. S. Wullaert. **Nieuw voor de Belgische fauna** en voor LG. Artikel volgt.

Eucosma hohenwartiana – Scherp distelknoopvlekje: 1 ex. op 17.vi.2005 in de Doornpanne te Koksijde (WV), leg. L. Janssen *et al.*, det. T. Muus. Nieuw voor WV.

Eucosma obumbratana – Tweekleurig knoopvlekje: 1 ex. op 11.vii.2012 in stadscentrum van Hasselt (LI), leg. C. Vanderydt. Nieuw voor LI.

Fig. 15. *Exapate congelatella*, Ri d'Howisse te Wavreille (LX), 24.xi.2017, © C. Steeman.

Exapate congelatella – Winterbladroller: 1♂ op 05.xi.2017 in Ri d'Howisse te Wavreille (LX), leg. C. Steeman; op 24.xi.2017 werden op dezelfde plek 15♂ op licht gevangen, leg. C. Steeman *et al.* Verdere nachtvangsten in dezelfde periode in de omgeving en in de Famenne leverden voorlopig niets op, tot op heden

blijkt dit de enige populatie te zijn in de Famenne. Nieuw voor LX.

Gibberifera simplana – Witte populierenbladroller: 1 ex. op 20.viii.2017 te Aische-en-Refail (NA), leg. R. Raison. Nieuw voor NA.

Grapholita internana – Witvleugelbladroller: 10 ex. vliegend rond de waardplant *Ulex europaeus* op 22.iv.2017 in de Cabourduinen te Adinkerke (WV), leg. R. Recour. Nieuw voor WV.

Grapholita lathyrana – Oranje spiegelmot: 1 ex. op 02.iv.2017 te Reuland (LG), leg. P. Freisen. Nieuw voor LG.

Grapholita lobarzewskii – Kleine fruitmot: 1 ex. op 01.viii.2017 op de Montagne Saint-Pierre te Lanaye nabij Visé (LG), leg. R. Meert; 1 ex. op 07.vi.2014 in de Briqueterie de Rome te Durbuy (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG en LX.

Grapholita pallifrontana – Hokjespeulbladroller: 1 rups op 22.vii.2017 te Torgny (LX), leg. S. Wullaert *et al.* Nieuw voor LX.

Grapholita tenebrosana – Zwarte rozenbladroller: 1 ex. op 27.v.2014 te Lebbeke (OV), leg. R. Meert; 1 ex. op 27.v.2017 in Thier de Lanaye nabij Visé (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor OV en LG.

Hysterothorax maculosana – Reehoefbladroller: 2 ex. op 22.iv.2017 in de Cabourduinen te Adinkerke (WV), leg. R. Recour. Nieuw voor WV.

Lozotaenoides formosana – Stipjesbladroller: 10 ex. op 17.vii.2017 in Carrière du Batis d'Haut te Bure (LX), leg. B. & C. Steeman. Nieuw voor LX.

Neosphaleroptera nubilana – Geelkwestbladroller: 1 ex. op 11.vi.2017 in Parc National de Furfooz te Furfooz (NA), Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor NA.

Notocelia incarnatana – Smalle hermelijnbladroller: 1 ex. op 09.viii.2016 te Bailièvre nabij Chimay (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Notocelia roborana – Scherpe hermelijnbladroller: 1 ex. op 17.vii.2016 te Ploegsteert nabij Comines-Warneton (HA), leg. J. Seys. Nieuw voor HA.

Notocelia tetragonana: 1 ex. op 03.vii.2016 in het Parc National de Furfooz te Furfooz nabij Dinant (NA), leg. Werkgroep Bladmineerders; 1 ex. op 04.vii.2015 te Torgny (LX), leg. C. Gruwier. Nieuw voor NA en LX.

Notocelia trimaculana – Breedgehaakte hermelijnbladroller: 1 ex. op 01.vi.2017 te Diepenbeek (LI), leg. K. Thonissen. Nieuw voor LI.

Pammene albuginana – Eikendwergbladroller: 1 ex. op 27.v.2017 in De Westhoek in De Panne (WV), leg. R. Recour; 1 ex. op 25.v.2017 te Melen (LG), leg. P. Dal Farra. Nieuw voor WV en LG.

Pammene fasciana – Gewone dwergbladroller: 1 ex. op 22.iv.2017 in Argilière du Sterreberg te Moeskroen (HA), leg. C. Gruwier. Nieuw voor HA.

Pammene giganteana – Grote dwergbladroller: 1 ex. op 16.iii.2017 te Couthuin (LG), leg. P. Vanmeerbeeck. Nieuw voor LG.

Pammene ignorata – Lindedwergbladroller: 1 ex. op 19.v.2004 te Zevenbergen in Ranst (AN), leg. L. Janssen, det. D. De Mesel; 1 ex. op 16.v.2017 te Gentbrugge (OV), leg. E. Thoen. Nieuw voor AN en OV.

Pammene obscurana – Grijze dwergbladroller: 1 ex. op 18.v.2017 in het Provinciedomein Huizingen te Dworp nabij Beersel (VB), leg. W. Veraghtert. Nieuw voor VB.

Pammene populana – Populierendwergbladroller: 1 ex. op 30.viii.2015 in De Westhoek in De Panne (WV), leg. R. Recour; 1 ex. op 03.viii.2013 in de Everbeekse Bossen te Everbeek nabij Brakel (OV), leg. J. Van Uytvanck. Nieuw voor WV en OV.

Pammene rhediella – Luciferbladroller: 1 ex. op 01.v.2017 te Salles nabij Chimay (HA), leg. S. Claerebout. Nieuw voor HA.

Pammene trauniana – Donkere maanmot: 1 ex. op 15.vi.2017 in het Twaalf Apostelenbos te Leefdaal (VB), leg. R. Vandiest. Deze soort was vroeger alleen gekend uit de literatuur en is nu bevestigd voor BR.

Phalonidia maniana – Muntbladroller: 1 ex. op 11.vi.2015 in de Vallei van de Holzwarche te Büllingen (LG), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Phtheochroa sodaliana – Bont smalsnuitje: 5 ex. op licht op 28.v.2017 op Montagne Saint-Pierre te Lanaye nabij Visé (LG), Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LG.

Pristerognatha fuligana – Springzaadbladroller: 1 ex. op 06.viii.2016 te Battenbroekbos te Walem nabij Mechelen (AN), leg. O. Fuchs; 5 rupsen in *Impatiens noli-tangere* op 22.xi.2017 te Petit-Fays nabij Bièvre (NA), leg. R. Meert. Nieuw voor AN en NA.

Rhopobota myrtillana – Bosbesbladroller: 1 ex. op 17.vi.2017 te Arlon-Toernich (LX), leg. Werkgroep Bladmineerders. Nieuw voor LX.

Spatalistis bifasciana – Azuurbladroller: 1 ex. op 25.vi.2017 te Ovifat (LG), leg. V. Middelman & R. Vos. Nieuw voor LG.

Zeiraphera griseana – Grijze lariksbladroller: 1 ex. op 27.vi.2011 te Zichem (BR), leg. M. Herremans; 1 ex. op 13.ix.2016 te Ave-et-Auffe (NA), leg. P. Lighezzolo. Nieuw voor BR en NA.

Dankwoord

Wij danken de vele waarnemers die hun waarnemingen doorgaven aan waarnemingen.be (op basis waarvan dit artikel voor een goed deel tot stand kwam). Bijzondere dank ook aan wie ons attendeerde op bijzondere vondsten en meldingen: o.a. J.-Y. Baugnée, S. Claerebout, D. De Groote, J. Dewolf, D. Sierens, P. Vanmeerbeeck en S. Wullaert. Dank aan J.-Y. Baugnée, D. De Groote, C. Gruwier, R. Meert, J. Poncin en P. Vanmeerbeeck voor het gebruik van foto's. W. Ellis, C. Gielis, K. Larsen, T. Muus, M. Prick, S. Wullaert en E. van Nieukerken worden bedankt voor de determinatie van enkele moeilijk te determineren soorten. Tevens worden de validators van waarnemingen.be, en in het bijzonder L. Janssen en W. Veraghtert, hartelijk bedankt voor hun zeer gewaardeerde medewerking.

Bibliografie

- De Crombrugghe G. 1909. Observations microlépidoptérologiques faites en 1908. — *Annales de la Société Entomologique de Belgique* **53**: 44–47.
- De Prins W. 2016. Catalogus van de Belgische Lepidoptera. — *Entomobrochure* **9**: 1–279.
- De Prins W. & Steeman C. 2003–2018. Systematic Catalogue of the Lepidoptera of Belgium. — www.phegea.org/Checklists/LepMain.html [bezocht 20 mei 2018].
- De Prins W., Steeman C. & Jacobs M. 2018. *Caloptilia honoratella* (Lepidoptera: Gracillariidae) een nieuwe soort voor de Belgische fauna. — *Phegea* **46**(1): 8–9.
- Fologne E. 1862. Notes sur quelques lépidoptères observés en Belgique. — *Annales de la Société Entomologique de Belgique* **6**: 170–176.
- Karsholt O. & van Nieukerken E. J. (eds). Fauna Europaea. Version 2017.06. — <https://fauna-eu.org>.